

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3867 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava IV 79003
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XI. BUENOS AIRES, 5 DE ENERO (JANUARJA) DE 1940 Núm. (Štev.) 151

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Kaj bomo delali v tekočem letu

Z novim letom začnemo novo življenje. Voščimo in želimo si vse boljše, a praktično nam življenje v ničemer mnogo ne spremeni. Mislimi in pehata se je treba kakor preje z dneva v dan za obstoj, in če je mo goče, da si kaj prihrani za slučaj bolezni in stara leta. Vendar človek ne sme biti v življenju črnogled, marveč je treba pogumno in vedrega srca zreti v bodočnost. Čeprav ni vse tako, kakor bi človek želel in tudi zaslužil, je nesmiselno obupavati. Treba je še krepkeje zavijati rokave in se oprijeti dela, ki vsakemu po svojem poklicu pritiče.

Naši izseljenci, kakor doslej, bodite ustrajni v kovanju svoje bodočnosti. Bodite na deželi, v tovarnah, v mestu ali kjerkoli, imejte vedno pred očmi: kako izboljšati svoj položaj. S tem ne priporočamo kakih spekulacij, marveč poštenega dela in podvzeta. V Argentini je še vedno bodočnost za pridne in podjetne ljudi. In če bomo posamezno dobro stali, nam tudi v skupnosti ne bo sile.

Naša društva morajo v bodoče živahneje razviti svoje kulturno, socialno in gospodarsko delovanje. Dolžnost javnosti pa je, da jih podpira. Če bi v naših družtvih prevladoval razum in ne malenkostni predsodki, bi se morala tesneje medsebojno povezati. Vendar je boljše vsaka zase v mirnem sožitju, nego morda skupno v prepirih.

Slovenski list bo skušal biti kakor doslej, tudi v bodoče nepristranski tolmač naših izseljenskih odnosov in potreb kakor tudi svetovnih dogodkov. Odklanjali bomo strankarstvo in fanatizem vsake vrste ter podpirali težnje po skupnosti in slogi.

Našim rojakom in rojakinjam, ki iščejo zaposlitve, bomo še nadalje s sodelovanjem naših zaposlenih ljudi šli na roko in jim oskrbovali službo, ki ga smatramo za najnaravnejšo vzajemno pomoč. Pomagati drugemu do zaslužka, če si sam zaposlen, je več vredno kakor katera koli pomoč v denarju.

Od naših izseljencev ne zahtevamo drugega, kakor da se po možnosti vsi na list naročijo in da malenkostno naročnino točno plačujejo. Če bi bilo tako, bi list mogel še vse več koristiti našim ljudem.

Borili se bomo kot doslej, preko vseh ovir, za naše zaslužene brate na Primorskem. Ne bomo odnehali, dokler ne dosežemo zmage, ki morda ni daleč. Nasilne meje preko našega narodnega telesa ne bomo nikoli pri zmal. In smo trdno prpričani, da bomo prej ali slej dosegli naše pravice.

Jugoslavija je naša skupna država Slovencev, Srbov in Hrvatov. A domoljubje bomo kakor doslej tudi v bodoče izkazovali v dejanjih in ne v praznih frazah, kar se čestokrat rado dogaja. Naš skupni podvig je resnični narodni ponos in napredek. Delajmo čast sebi in skupnemu izseljenstvu, s tem bomo dvignili čast domovine. Deležni bomo spoštovanja tudi ljudstva dežele, katere gostoljubnost uživamo.

Naravni zaščitniki jugoslovanskega naroda so ostali Slovani. To ni nobena utopija, marveč čisto realna resnica. Strankarstvo, ki je tu ali tam trenutno na površju, ne sme imeti prednosti v našo skupno škodo.

Vsak zase in v skupnosti, po svojih močeh, poklicu in znanju, si moramo torej prizadevati k izboljšanju svojega položaja. Čimveč iskrenosti, delavnosti in razuma nas bo pri tem spremljalo, temvečji uspeh bomo dosegli. To naj bo naše geslo v tekočem letu!

BORBA PESTI IN DUHOV

SE NAPOVEDUJE V TEKOČEM LETU

To leto je začetek velikih dogodkov in sprememb v Evropi in po vsem svetu. Kar so ves čas po vojni sejali, to so pač sedaj prišli žeti. Zvračati krivdo na kogarkoli je zelo nespametno.

Današnja vojna se zelo razlikuje od prejšnjih. To ni samo vojna obo rožene pesti, marveč je tudi vojna duha.

Prva je pričela z dejanskim nasiljem Italija v Abesiniji. Potem je šlo preko Španije, Čehoslovaške, Albanije in Poljske kar naprej in se še ni ustavilo ter se po vseh vidikih tudi ne bo še tako kmalu.

V vojnem stanju so sedaj v Evropi, Francija in Anglija na eni ter Nemčija na drugi strani. Na daljnem Vzhodu pa sta si že več let v laseh Japonska in Kitajska. A kaže, da se bo vojna kmalu razširila tudi na druge države, ki so se iz različnih razlogov izjavile za nevtralnost.

Francija in Anglija držita skupaj, medtem ko Nemčija, Italija in Rusija ter Japonska bolj vsaka zase operirajo. Vendar so si v tem vse edine, da je treba najprej angleški imperij zrušiti.

Anglija ve, da je nastopil njen najtežji trenutek v zgodovini, zato je vrgla v boj vsa razpoložljiva sredstva: vojsko, tisk in denar. Naravno, da bo skušala obdržati vse kar ima, a če bo sila, bo kje tudi kaj pustila. In sicer tam in onemu, kjer ji bo najbolje kazalo.

Mussolini je že dal razumeti, da ni tako tesno navezan na Nemčijo, da bi ji ne mogel obrniti hrbtna, če bi mu tako bolje kazalo. Za rezervo pa pripravlja papeža. Ker se tudi zadnjemu spodmikajo tla, je pripravljen na razne kompromise. Da je Mussolini lažje pridobil papeža, je dovolil listom kritizirati komunizem in še več: sodelovati pri Balkanskem in Podonavskem sporazumu ter ga dejansko podpirati proti Sovjetom, če bi silili na to stran. Vedo celo

povedati, kar pa ni preveč verjetno, da je Jugoslavija obljubila italijanskim četam prosto pot preko svojega ozemlja, če bi bili Madžarska ali pa Romunija v nevarnosti pred Rusijo, ki baje že zbira svoje čete na tej strani. Zaenkrat pa je seveda Italija še vedno na strani Nemčije in tudi z Rusijo nima namena prelomiti diplomatske odnošaje, marveč so v Moskvi odpoklicali svojega poslanika v Rimu na razgovor ter ga menda nemislivo več poslali tja, če Italija ne preneha s svojo dvorezno politiko. Zato Mussolini odlaša z obiskom papeža, da dokaže samostojnost fašistične politike. Italija bo na strani onih, pri katerih bo upala največ koristi zase odnesti.

Kakor Rusija je potem tudi Italija odpoklicala svojega poslanika iz Moskve.

Po nekaterih zatrdilih ima Rusija koncentriranih čez milijon vojakov na afganistanski meji. s katerimi ima namen podvreči svojemu vplivu, podobno kakor baltiške države, Afganistan, Irak in Iran. Po drugi strani pa sta Anglija in Francija poslali v Malo Azijo enega najboljših francoskih generalov Weyganda ter veliko število vojakov; obenem pa vežbajo tudi Indijce po angleških dominijonih ter hočejo s propagando in denarjem doseči kar bo mogoče. V Angliji že sedaj računajo, da bodo Nemci in Italijani izgubili in Rusi pridobili, a bodo oni potem skupno z Nemčijo in Italijo organizirali bodočo prvo vojno proti Sovjetom. S takimi računi se menda ukvarjajo v Londonu, a niso preveč zanesljivi.

Italijanski listi pišejo te dni dovolj jasno, kako preti v Indiji Angležem nevarnost od Rusije in iz gleda, da bi želeli Angležem pomagati, če bi se sporazumeli...

Državniki vseh velikih vesel se trudijo dopovedati javnosti, da je njihov prizadevanje najpravičnejše.

Francija in Anglija se borita pod zastavo demokracije, Rusija in Nemčija pod zastavo materialnega socialnega izboljšanja, Italija s pomočjo Vatikana pa pod zastavo zastarelih in nekoliko modificiranih latinskih tradicij. Vsak zase trdi, da je Bog z njimi. Edino v Rusiji ga uradno odklanjajo.

Za Slovane so zelo važni odnošaji med Nemčijo in Rusijo. Prvo imenovana ima v svojih mejah sedaj okrog trideset milijonov Slovanov, to je za Rusijo prva država, ki ima največ Slovanov. Hitler je dejal v svojem novoletnem govoru, da jim je skupno z Nemci popolnoma zajamčen narodni, kulturni in gospodarski napredek. Morda Hitler res tako misli, a zgodovina, učiteljica narodov, uči drugače. Zato med Nemci in Slovani miru prej ne more biti, brez ozira kako morda Hitler ali Stalin o tem mislita, dokler se ne pride do resničnega in ne prisiljenega sporazuma med obema. Mirno sožitje in napre-

dek obeh velikih plemen je samo tedaj zajamčen in mogoč, če se potegne naravna meja med obema.

V Londonu so Angleži pomagali odpreti Avstrije, Čehom in Poljakom pisarne iz katerih bodo vodili boj za svojo neodvisnost. Upajo, da se bodo take pisarne odprle tudi v Franciji in Združenih državah. Mi pa smo na podlagi izkušenj že večkrat zapisali na tem mestu, da Angleži in Francozi pri vsem tem ne iščejo drugega kakor lastnih koristi. Demokracijo, kakor jo oni razumejo in izvajajo, ni demokracija za siroke plasti ljudstva, marveč je "demokracija" denarnikov, da sporazumno izkoriščajo in tlačijo ljudstvo in manjše narode.

Kako se bodo uredile razmere v Evropi je odvisno od Anglije in Francije, Nemčije, Rusije ter Italije in Vatikana. Če so se odločili, da mora odločavati orožje, tedaj bo te klo še mnogo krvi in bo še več bede. Če pa bi se vsi, ki se sklicujejo do zadnjega na resničoljubnost in socialno pravičnost, resno zato zavzeti, bi lahko prišli vkljub razlikam mišljenj in ideologij do mirne poravnave in sožitja, ki bi zajamčil vsem narodom narodni obstoj, kulturni in gospodarski napredek.

Novo preseljevanje narodov

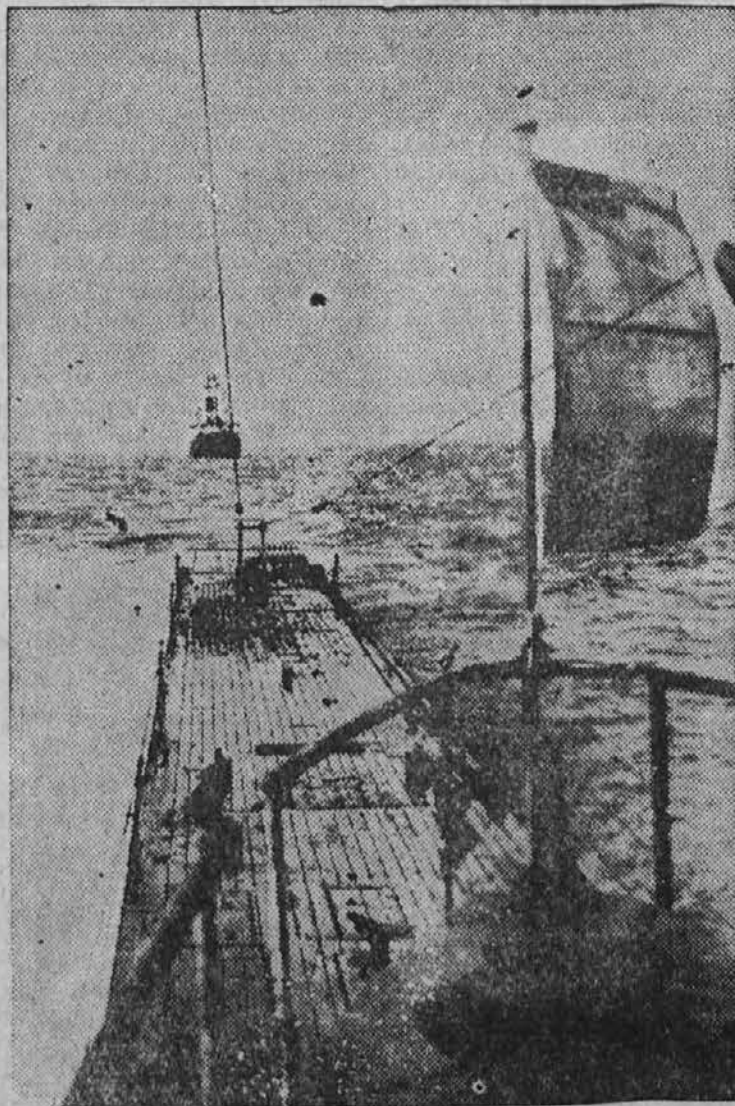
120.000 baltških Nemcev se je že preselilo v Nemčijo. Nemci, živeči v Sovjetski Rusiji, se v kratkem vrnejo v Nemčijo. Nemčija je odpoklicala Nemce iz italijanskega južnega Tirola domov v Nemčijo. Naseljevanje Nemcev po zahodni Poljski je že v polnem teku. Vse Jude na Poljskem in v Nemčiji selijo v lublinsko okrožje. Poljaki se bodo morali iz bivše zahodne Poljske umakniti v srednjo Poljsko. Sovjetska Rusija preseljuje svoje rojake, ki žive na od Nemcev zaselenem poljskem ozemlju, domov v Sovjetijo. Nemčija bo v primernem času in primernih okoliščinah poklicala nazaj v svoje meje tudi nemške rojake po južnovzhodni Evropi. Romunija in Madžarska mislita na izmenjavo svojih narodnih manjšin...

Vse to so naslovi časopisnih poročil, ki smo jih mogli brati zadnje tedne. Za njimi se skrivajo visoke številke ljudi, ki jih je kar naenkrat pograbil tajinstveni tok, jih izruval iz domače zemlje in odtrgal od stalnih poklicev, kjer so v udomačenem okolju zgradili svoje družinske domove, ter jih pognal drugam, v tisočih, deset tisočih, sto tisočih, neznanim usodam nasproti. Tako smo se znašli sredi velikanskega preseljevanja narodov, ki mu v zgodovini človeštva le redko najdemo primerov, in ki bo zaradi okoliščin, v katerih se odigrava, in zaradi gospodarskih, socialnih, navedenih in pa kulturno-političnih posledic, ki jih bo rodilo, zarezalo globoke brazde v obličje človeštva v naši sedanjosti.

Preseljevanja narodov poznamo v zgodovini. V davnih časih starega veka, ko kultura človeka še ni prikovala na njegovo okolico, so se selili celi rodovi. Nekateri v miru, iskajoč boljših življenjskih okoliščin, drugi gnani od roparskih gonov zavojevanja, tretji v borbi za lastno življenje. Tako se je v starem veku naselila Evropa. V srednjem veku so vdrle ogromne množice pol divjih narodov iz Azije v Evropo: živele tukaj desetletja ter potem, ko so jo opustošile in izropale, izginile spet v tminah Azije. V opustošene kraje so se potem z evropskega vzhoda začele prelivati proti vzhodu nove ljudske množice, da zasedejo praznine in pospravijo razvaline. Tako na primer so Bavarci prišli v Alpske dežele, odkoder so pobegnili Obri. Tako je v 12. veku nemški viteški red zasedel severovzhod in tamkaj

postavil temelje do danes tako močno veljavnemu baltškimu nemštvu, ki se po 70 letih sedaj umika novim silam. Na mesto odgnanih Turkov, ki so skoraj 150 let vladali v srednji Evropi, sta Marija Terezija in Jožef II. naselila 100.000 Nemcev po ogrskih planjavah, po Galiciji in Bukovini, kjer so se ohranili do današnjega dne. Ruska Carica Katarina II. je poklicala naenkrat 75.000 Nemcev v zapuščene kraje ob Volgi. Aleksander I. jih je naselil skoraj toliko po Besarabiji. V vsem srednjem veku so v srednji in vzhodni Evropi krajevni oblastniki nemškega rodu klicali okrog sebe nemške priseljenice ter tako postopno ustvarjali nemške manjšinske otoke, ki so se zajedli v samorodno ljudstvo vzhodne Evrope. Zgodovina reformacije je polna ogromnih preseljevanj. Prusija je takrat dobila eno tretjino svojega prebivalstva od beguncev, ki so pribežali od vseh krajev Nemčije. Zgodovina pozna tudi velikanska preseljevanja po izgubljenih vojnah. Spomnimo se samo na beg 70.000 Srbov, ki so se zatekli v okolice Sremskih Karlovcev in v Liko, kjer so ostali do današnjega dne. V 19. in 20. stoletju se preseljevanje narodov spet spreminja po svoji obliki. Vsaj 60 milijonov ljudi se je v teh dveh stoletjih preselilo na velike daljave, čez morja, iskajoč dela in kruha. Četrta milijona je poslal mali slovenski narod v Severno Ameriko, 50.000 v Vestfalijo. V zadnjem dvajsetletju po svetovni vojni pa še 40.000 na evropski zahod, mnogo več pa še v Južno Ameriko. Tudi svetovna vojna je sprožila ogromna premikanja, ki jih statistike niti zaje ne niso. Vsaj 10 milijonov ljudi je bilo po njenj prizadetih, bodisi revolucija, bodisi lakota, bodisi želja, da bi živeli sredi lastnih samostojnih narodnostnih držav.

Toda vsa ta premikanja, bodisi ona, ki so jih povzročile elementarne nesreče, bodisi one, ki jih povzročajo primitivni osvajačni goni, bodisi končno tista, ki jim je v neurejeni socialni družbi vzrok težnja po samoohranitvi življenja, se razlikujejo od preseljevanj, ki jih je rodilo novo načelo, da morajo vsi pripadniki istega naroda živeti v mejah iste narodnostne države, odnosno — kar gre mnogo dalje — da obstaja neki izbrani narodi, ki imajo svoje daleč čez svoje narodnostne meje raztegnjene življenjske prostore, ko-

Francoški podmornik je zajel nemško trgovsko ladjo "Chemnitz" v Južnem Atlantiku

Argentinske Vesti

SLABA LETINA SADJA

Že dolgo ni bilo v Argentini tako malo sadja, kakor letos.

To opazimo že na naših vrtilih. Dočim smo imeli lani vse polno hrušk, breskev, jabolk, sliv in marelic, letos sploh na marsikaterem vrtu niti ne bodo poznali tega sadja. Tudi iz province poročajo, da je letina sadja izredno slaba ter ga ni niti polovico od lani. Boljše pa kaže grozdje, če ga ne bo prišlo kaka bolezen. Za sedaj je še zdravo. Precej lepo obetajo tudi smokve.

Slabo letino sadja je povzročil vedni spomladanski dež.

ARGENTINSKA MISIJA ODŠLA NA JAPONSKO

Japonska ekonomska zveza je zaprosila argentinsko vlado, da bi poslala Argentina svoje zastopnike na Japonsko v svrhu medsebojnega zblizanja.

Argentinska vlada se je vabilu odzvala ter je v četrti na motoriku "Argentina Maru" ta misija že odpotovala.

Misija bo gost japonske vlade približno mesec dni.

GIBANJE PREKOMORSKIH PARNIKOV

V sredo je odplul iz tukajšnjega pristanišča francoski parnik "Au-

rigny". Peljal je proti Evropi mnogo blaga.

SOCIALISTI IZBRALI SVOJE KANDIDATE

Na zborovanjih, ki jih je imela socialistična stranka so bili izbrani kandidati, s katerimi bo ta stranka nastopila pri volitvah, ki se bodo vršila marca meseca.

Izbranih je bilo vseh pet dosedanjih poslancev, ki jim letos rok poteče, to so: Repetto, Dickmann, Ghioldi, Ruggieri in Solari. Tam bodo pa najbrž še priključeni Sánchez Viamonte, Julio González Iramain in Julio V. González.

POREDNI OTROCI

Otroci se dostikrat igrajo s stvarmi, ki mogoče vedo, da se z njimi igrati ne smejo, nikakor pa nimajo toliko ruzam, da bi slutili, da bi se mogla dogoditi velika nesreča.

Te dni so si nekateri otroci dovolili na progi glavne buenosaireske železnice ob ulici Donato Alvarez na Paternalu, neumestno igro, da so premaknili z menjalnikom tračnice, kar je povzročilo, da je nekaj vagonov iztirilo. K sreči pa se ni zgodila nikaka nesreča, ker je vlak vozil počasi in so vsi vozovi ostali pokonci.

Enega od teh nespametnih fantov je policija prijela ter ga izročila svo-

jim staršem. Imenuje se Mario Kalesky, star 13 let. Drugi otroci pa so jo pravočasno pobrisali.

GIBANJE PARNIKOV

V nedeljo je dospel angleški prevoznik "Higl. Brigade. Pripeljal je 42 potnikov ter precej pošte in drugega blaga.

V ponedeljek je priplula "Oceania", s katero se je pripeljalo mnogo potnikov, vreč korespondence in mnogo tovara.

Ta dan je prišel tudi francoski parnik "Florida", ki je pripeljal potnike, pošto in drugo blago.

"Oceania" odpluje zopet proti Trstu 4. t. m. Za "Florida" še ni dan odhoda določen.

Iz Italije je pričakovati še več parnikov. Tako ima dospeti 13. "Pssa. Maria", ki vozi pošto ter 154 potnikov. Dalje "Conte Grande", ki pripluje okrog 16. t. m.

ŠPANSKI PARNIK "CABO SAN ANTONIO" JE POGOREL

Zadnje dni prejšnjega tedna je nastal na španskem prevoznem parniku "Cabo San Antonio" v bližini kanarskih otokov, velik požar. Kako je požar nastal, še ni dognano. Parnik, kateri je popolnoma uničen, je imel na krovu 165 potnikov in 125 moč posadke. Vse to moštvo je že na varnem v Las Palmas, kamor so bili na neki francoski vojni ladji odpravljeni, katere imena pa nočejo še izdati.

"Cabo San Antonio" je eden najlepših parnikov, kar jih premorejo španske paroplovne družbe. Last je bil parobrodne družbe Ybarra. Ta parnik je gotovo še mnogim našim čitateljem v spominu, saj smo za časa španske državljanske vojne o njem mnogo pisali. Mornarji tega parnika so se namreč na poti proti Buenos Airesu uprli svojim nadpoveljnim in ga proglasili za republikansko last. Tukajšnja pomorska oblast je tedaj te uporne mornarje aretirala ter jih potem v malih skupinah deportirala. Parnik pa je ostal ves čas do konca vojne v tukajšnjih vodah dokler ni po končani državljanski vojni zopet prišel v roke prvotnim lastnikom. Napravil pa je samo par voženj, ko ga je zadela sedanja nezgoda.

Ta španski parnik je vozil do Geneve. Torej je vozil tudi našo pošto. Ker poročila še ničesar ne omenjajo, če je rešena tudi korespondenca in blago, ki mogoče, da so pisma in drugo, ki so naši rojaki poslali svo- cem domov izgubljeno.

POŠILJANJE KAVE V ITALIJO

Našim ljudem je znano, da svojci v Italiji ne morejo niti za denar dobiti kave. Zato marsikdo, ki ima čut do svojih trpečih doma, želi v tem slučaju jim pomagati ter jim poslati kave, ne ve, pa, če bi jo prejeli ali kako visoka bi bila carina.

V tem slučaju sporočamo, da so kavo že mnogi poslali ter je od nekaterih že dospel odgovor da so jo prejeli. Plačati pa je bilo treba nekako 28 lir za kg.

Če torej kdo pošlje do 5 kg bo tukaj plačal \$ 5.75 poštne, carino pa plačajo doma, kakor smo zgoraj omenili 28 lir od kg.

Govori se tudi, da so nekateri poslali tako, da so tudi carino tukaj

plačali potom italijanskega konzulata.

Ker pa se naši ljudje ne marajo preveč potikati po tem konzulatu, je najbolje, da plačajo tukaj samo poštino. Pošljejo pa svojem denar, da kavo dvignejo.

Trgovina Faganelova ima v ta namen na razpolago kavo po \$ 1.60, 1.80, 2.—, 3.— in 3.50 ter hoče iti v tem oziru našim ljudem na roko.

KJE SE NAHAJA?

José Dodich de Venezia Giulia es buscado por Francisco Klimisch ex dueño del Restaurant "Stadt Graz" Rosario.

Dirección: Francisco Klimisch, Gerónimo del Barco 2234, San Francisco de Córdoba. — Urgente.

ŽRTVE PROMETA

V letonjem letu so zahtevale prometne nesreče 6.694 žrtev ranjenih in mrtvih. In sicer je bilo mrtvih 181, ranjenih pa 6.513 oseb.

Število ranjenih kakor mrtvih pa je gotovo večje, ker niso vedno vsi ranjeni prijavljeni, niti niso všteti med mrtve tisti, ki pozneje radi za-dobljenih ran umrjejo.

Pričakovati je bilo letos, da bodo žrtve manjše, spričo raznih varnostnih ukrepov policije in občine, toda izkazalo se je nasprotno.

ZOPET NESREČE ZRAZSTRE-LIVNIMI IGRAČAMI

Pisali smo že zadnjič o nesrečah z razstrelivnimi igračkami, pri katerih je eni od teh, Maria Bolacio izgubila levo oko. Take nesreče so se dogodile zopet te dni. Tudi sedaj bo eden najbrž ob oko. Več jih je pa drugače ožganih. Zato starši ne dajate otrokom denarja, da bi kupovali te nevarne igrače.

NEMŠKI PARNIK TACOMA INTERNIRAN

Nemški trgovski parnik "Tacoma" je v zadevi pred kratkem potopljenega oklopnika "Admirala Frauf von Spee" igral veliko vlogo. Kapitan Tacome je vedel naprej, kaj se bo zgodilo z "Graf von Spee-jem" ter je radi tega sprejel že pred potopom na svojo ladjo mnogo mornarjev oklopnika, njihovo prtljago ter celo orožje. In tudi kapitan sam Hans Kanow je bil s to ladjo v stalni zvezi in se končno tudi na ta parnik vkrcal.

Vse to pa je dalo urugvajski vladi povod, da je Tacoma smatrala za vojno pomožno ladjo ter je kot s tako tudi postopala. Tacoma je bila postavljena pod nadzorstvo in končno je bilo ukazano, da mora v 24 urah zapustiti Montevideo, v nasprotnem slučaju, da bo internirana.

Nemški poslanik je sicer protestiral proti ukrepom urugvajske vlade ter v protestu izjavil, da je Tacoma izvršila samo svojo človečansko dolžnost, ko je pomagala rešiti mornarje "Graf Spee-ja".

V ponedeljek popoldne je Tacoma odšla iz pristanišča, kjer se je ustavila nekaj sto metrov izven njega. Kretanje tega petrolskega parnika sta nadzorovali urugvajski ladji "Lavalleya" in "Uruguay", ki sta v istem času zapustili pristanišče ter se zasidrali v bližini Tacome. Na Lavalleyi se nahaja za vsak slučaj 20 mornarjev. Križarka "Uruguay" pa je v polni opremi. Na beg pa Tacoma že ne misli, ker ima vse peči že ugasnjene. Odvzeta je tudi radijska oddajna postaja in na krovu je urugvajská straža, da prepreči uničenje parnika, po nemški posadki.

Tacoma bodo v kratkem prepeljali v notranjost pristanišča. Kako bo-

Dr. Filip Dominiković, svetovalec jugosl. poslaništva v Buenos Airesu

do ukrenili s posadko, ki je do sedaj še na parniku, pa ni še odločeno.

ANGLEŠKI KRIŽARKI "AJAX" IN "ACHILLES"

V sredo popoldne je privozila v naše pristanišče angleška križarka "Achilles", ki se je kakor znano udeležila pomorske bitke pri Punta del Este. Ta križarka spada k novozelandski diviziji ter je tudi posadka povečini sestavljena iz mornarjev tega angleškega dominijona.

Angleške organizacije so pripravile mornarjem sijajen sprejem ter so bili za časa 48 urnega bivanja v Buenos Airesu gosti teh organizacij in kolonije.

Isti dan je prispela v Montevideo pa križarka "Ajax", ki se je tudi udeležila omenjenega boja. Tudi posadki te križarke je pripravila tamkajšnja angleška kolonija lep sprejem.

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

MODERNA KROJAČNICA

Peter Capuder

izdeluje moderne obleke po zmernih cenah.

AYACUCHO 975 — BS. AIRES

U. T. 41 - 9718

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica

v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za pomladanske in poletne obleke.

NE ODLASAJTE

V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga. Izdelujem ženske obleke po moškem kroju. Priporočila se

DANIEL KOSIČ

Ul. Calderón 3098

Villa Devoto

der si dajejo pravico naseljevati položaj, ki nas taja za samorodno prebivalstvo, ki ga štejejo med narode nižje vrednosti. Načelo narodov živečih v svojih narodnostnih mejah je bilo kolikor toliko čisto izvedeno prvič po svetovni vojni, ko sta Turčija in Grčija na podlagi sporazuma izmenjali svoje narodne manjšine. Storili sta to pod nadzorstvom Zveze narodov, vendar pa že pod pritiskom pravice, ki si jo prisvaja materinska država, da sme svoje manjšine telesno ali vsaj moralno obvezati, da sprejmejo žrtve preseljevanja z ozirom na višje do-brine domovine.

Načelo pa, ki ga je uvedla Nemčija, je v zgodovini človeštva novo. Življenskemu prostoru tako imenovanih drugovrstnih narodov. Država si prisvaja izključno pravico, da odloča o usodi posameznika, ki ji mora biti bržpogojno pokoren, naj prebiva kjerkoli, v domovini, na življenjskem prostoru ali izven njega. Žrtve posameznikov ne štejejo ako koristijo skupnosti. Koristi skupnosti pa vrednoti vodstvo. Po tem načelu je nemška država pozvala svoje rojake, da zapustijo kraje, koder je njihov rod prebival stoletja, in se naselijo tam, kjer je vodstvo države izračunalo, da morajo v interesu države in naroda odselej prebivati. Preseljevanje ni več posledica elementarnih nezgod, ne vprašanje samohranitve posameznikov, ne vprašanje dela in kruha, marveč nujnost, ki jo nalaga samohranitev vsega plemena, v katerem vsak posameznik utone. Preseljevanje in naseljevanje jepostalo dejstvo državne politike, ki pozna samo en vrhovni zakon: da je koristim skupnosti vse ostalo podrejeno, pri čemer pa se jemljejo v obzir samo koristi lastnih narodov in lastnih življenjskih prostorov.

Proces tega sodobnega preseljevanja je zdaj šele v razvojni točji prehodni točki. Kakšen bo uspeh, nikdo ne more prerokovati. Zajel je milijone ljudi, ki so na evropskem vzhodu izgubili tla pod nogami in danes še ne vedo, kje in kako se bodo ustalili ter začeli razvijati svoj prirodni nagon po mirnem družinskem življenju. Pred svetovno vojno je bilo 42 milijonov narodnih manjšin. Po zaključku jih je ostalo še 21 milijonov. Danes jih spet štejemo 39 milijonov. Ali bo val preseljevanja zajel vse, ali samo nekatere izmed njih? Ali bo na koncu te poti, ki je z žrtvami posejana, zares do-ba miru, ali pa je vihar, ki je zajel ne le narode, ampak predigra še hujšega orkana, ki pride pozneje nad človeški rod? Ta vprašanja trepetajo nad obzorji in nikogar ni, ki bi mogel na nje odgovoriti.

STALIN POZVAL NEMŠKE TEHNIKE

Stalin je pozval baje 2.000 nemških tehnikov v Rusijo, a se je poročevalcem zazdelo potrebno napihni ti balon ter pripisati zraven še eno ničlo. Prikazali so položaj, kakor da Rusija brez nemških tehnikov sploh ne more več naprej. Da pa ruska vojska in industrija potrebuje izveč-banih tehnikov, je čisto gotovo. Vendar se po našem mnenju na Finskem Rusi čisto enostavno igrajo in bogve česa s tem zasledujejo.

V Berlinu zgorajno vest uradno zanikujejo ter pravijo, da niso Rusi v Nemčiji iskali nikakih tehnikov in da jih naravno tudi ne bodo poslali.

ANGLEŠKI KRALJ IN KRALJICA STA PISALA VOJAKOM V FRANCIJO

Angleški kralj in kraljica sta poslala vsem angleškim vojakom v Franciji kratko pismo za novo leto. Vsekakor je to menda prvi dogodek v zgodovini, da kralj piše svojim vojakom. S tem pa je odstranjen tudi velik prepad, ki je vedno ločil in tu-li še danes pri kaki puhli inteligenci, "višje" od "nižjih".

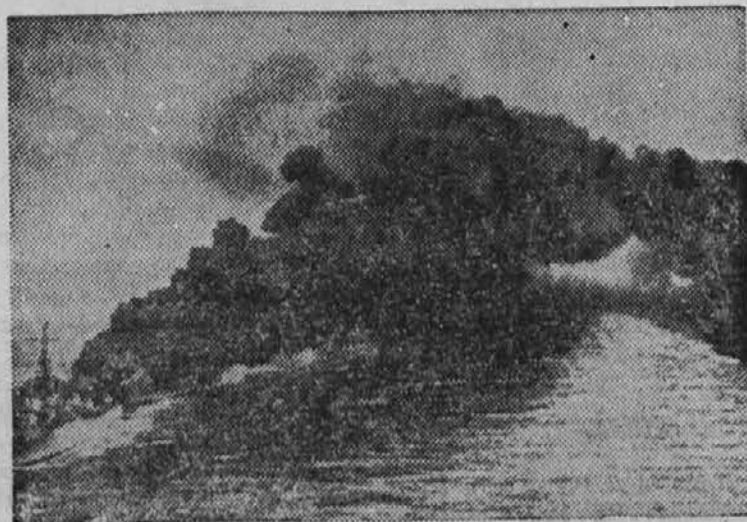
Po drugi strani pa je tudi Hitler vse praznike preživel med svojimi vojniki na fronti.

To vse seveda še ni za bodočnost človeštva dovolj, a nekaj dobrega pa bo le morda tudi ta vojna pustila, namreč odpravo "prepadov".

POLJSKI PROVIZORIČNI MINISTERSKI PREDSEDNIK SIKORSKI JE GOVORIL

Te dni je govoril v Parizu poljski provizorični ministrski predsednik Sikorski, ki je dejal med drugim, da je propast Poljske v prvi vrsti zakrivilo to, da so imeli vso oblast v rokah samo nekateri, s katerimi ljudstvo ni simpatiziralo. Na mesto da bi bil narod podpiral vlado ji je opravičeno nasprotoval. In tako je sovražnik dobil poljski narod nepripravljen. Nikoli več, je dejal general Sikorski, se ne sme v plemenitih domoljubnih delih naroda in domovine, podpirati eno samo osebo ali skupino. Druga krivda, je dejal general, pa je bila, da so vso industrijo imeli v rokah nekateri posamezniki, ki so se medsebojno pririvali za večji lasten dobiček. Kaj takega se na Poljskem ne sme nikoli več dogoditi, je končal ministrski predsednik.

Poljski trenutno to priznanje in odkritje ne koristi, a bi se lahko pa drugod česa od tega naučili.

Ladja se je ognila z dimom, da uide zasledovanju sovražne ladje

Vesti iz organizacij

ČLANSKI SESTANEK

Kakor že javljeno se bo v nedeljo 7. januarja ob šesti uri zvečer vršil članski sestanek v Slovenskem domu. Ker je ta sestanek zelo važnega pomena, ste vabljeni vsi člani in članice, da se ga gotovo udeležite.

Kdor od članov in članic ni v redu s članarino, naj jo poravnava, ker v nasprotnem slučaju ne bo smatran za člana ter ne bo imel na obnem zboru pravice glasovati. Tudi taki ne morejo biti deležni podpore v slučaju bolezni, kakor tudi ne svojci v slučaju njegove smrti.

V vašem interesu je člani in članice, da storite svojo dolžnost.

SILVESTROVA ZABAVA

Silvestrova zabava v Slovenskem domu je bila zelo dobro obiskana, občinstvo je bilo zadovoljno in se je zabava v najlepšem razpoloženju do zgodnjih jutranjih ur.

G. P. D. S.

Vabi vse rojake in rojakinje na svojo običajno domačo zabavo, ki se bo vršila v soboto 6. januarja ob 21 uri zvečer v društvenih prostorih v ul. Simbrón 5148.

IZ PATRONATA SLOV. LISTA

Ta teden smo imeli zopet več dobrih služb za dekleta. Nekatera smo oddali, druga so ostala.

Službo bi rada dobila v kaki pisarni dva fanta s srednješolsko izobrazbo izvršeno v argentinski državi. Če bi kdo vedel za kaj primernega naj nam takoj javi.

IZ ROSARIA

DRUŠTVU "TRIGLAV"

Slovinci;

Le pridite v naše društvo. Oprimito se skupnega dela. Videli boste, da ne bo vam pusto. Ej, družba včasih bo vesela. Naj bratska ljubezen družijo vse Slovenke in Slovence v Rosariu. Kjerkoli ste v tem al' onem barju. Od povsod naj vodi pot v društvo [vse].

Daleč tam je naša domovina. Enake ni za nas nikjer. Lepota vsa se je čez njo razlila. Ah, srečni časi. Log, planina, Vas preluba ti domača, kjer Srečen sem užival mlada leta. Kam, oh kam ste mi minila zdaj, O, nikdar vas več ne bo nazaj!

Dajmo bratje v tujini slozni si. Roke in prisezimo bratstvo vsi. Uzagajmo kakor eden bomo stali. Širom Argentine drugim zgled dali. Tod živel nekoč Slovenec je. Vesel in pridnih rok. On lepših časov bil prerok.

Tole je značaj Slovana: Rad delaj. In se izobrazuj. Govori slovensko, tuj jezik spoštuj. Ljubi iskrenost in odločnost. A bodi mož jeklen, pošten, Vreden sin Jugoslavana.

F. M.

(Čitaj začetne črke navzdol.)

Pregled blagajniškega stanja "Jugoslovanskega Doma" na Dock Sudu, dne 10. septembra 1939.

Na seji odbora "Jugoslovanskega Doma" na Dock Sudu, je bilo sklenjeno, da se objavi gibanje blagajne od začetka akcije za zidanje doma. Društvo bo tudi v bodoče redno objavljalo stanje blagajne, tako da bodo mogli jugoslovanski izseljenci slediti delovanju društva in mogli vpoštevati napore odbora za doseg potrebnih sredstev za gradnjo "Jugoslovanskega Doma".

Odbor "Jugoslovanskega Doma" je mnjena, da je potrebno, da se o delovanju društva od časa do časa obvešča vsa naša jugoslovanska izseljenska javnost in zato objavlja prvi del gibanja blagajne, od dne ko se je akcija začela do dne 10. septembra preteklega leta ko se je vršil 10. obletni občni zbor na katerem je bilo ustanovljeno društvo "Jugoslovanski Dom". Na tem obnem zboru je pripravljalni odbor izročil blagajno in vse druge posle novoustanovljenemu odboru.

Pozneje bo društvo objavilo gibanje blagajne od dne 10. septembra do dneva ko so oblasti potrdila društvena pravila in priznale društvu juridično osebnost (personería jurídica). Nato pa bo društvo vsak mesec sproti objavljalo dohodke in

izdatke v zvezi z delom pri zidanju "Jugoslovanskega Doma".

DOHODKI

A. — DAROVI:

Viktor Sulčić 100.—, Veselin Vidler Gološin 2.—, Dušan Varadinac 2.—, Filipe Di Franco 10.—, Veljko Stosić 10.—, Joka Jašin 15.—, Franjo Markov 10.—, Joso Vuković 10.—, Veselin Klaić 20.—, Mile Vještica 5.—, Jovo ejić 5.—, Jozo Majkić 5.—, Ilija Mrdja 5.—, Jovo Jakšić 5.—, Krsto Taušević 30.—, Jovo Pejović 50.—, Ilija Vasić 10.—, Marko Bilanović 10.—, Lazar Željčević 5.—, Mane Dušarac 1.—, Todor Lučić 5.—, Božo Mićunović 5.—, Juro Dudić 5.—, Anton Rado Vičan 1.—, Savo Bundalo 1.—, Tomo Delić 1.—, Ilija Drašković 50.—, Krsto Jovanović 10.—, Dr. Viktor Kjuder 50.—, Jure Pašković 10.—, Jure Martinić 20.—, Dr. Spiro Želalić 50.—, Ante Bojanović 100.—, Spasoje Tomaseo 10.—, N. N. 508.50, Milan Čikić 10.—, Todor Jovanović 10.—, Mirko Stanković 5.—, Branislav Milosavljević 50.—, Branislav Kostić 10.—, Ante Filipi 20.—, Stjepan Plančić 20.—, Dinko imetović 10.—, Ante Josipović 5.—, Marko Radalj 10.—, Nikola Burch 5.—, iMilan To-

mić 10.—, Božo Plančić 5.—, Petar etrić 5.—, Stevan Cvitanić 5.—, Jure Turić 5.—, Anton Slavić 5.—, Mario Mišić 2.—, Simon Micković 2.—, Kuzma Toušić 5.—, Simon Perić 5.—, Jozo Ivulić 15.—, Stjepan Brkuljić 5.—, Ivan Cvitanić 5.—, Jakov Jukić 5.—, Mate Lukača 5.—, Luka Jovanović 2.—, Huljić i Mišeta 10.—, Petar Stipa nović 10.—, Jakov Cvitović 5.—, Toma Barhanović 5.—, Anton Rusović 10.—, Mate Radalj 5.—, Ristan Sčepanović 50.—, Lazar Lalošević 50.—, Andrej Barović 10.—, Petar Odalović 25.—, Milija Jovanović 50.—, Vidas Držislav 5.—, Zederiko Kovačević 25.—, Marko Kovačević 25.—, Slavomir Vujović 25.—, Stevan Kisić 50.—, Mirko Jovanović 10.—, Mijo Ilić 200.—, Viko Maričić 10.—, Ivan Koračoff 10.—, Stevan Koračoff 15.—, Jaša Duganić 10.—, Sebastijan Kalapiš 5.—, Karlos Benjarski 5.—, Ivan Marasović 5.—, Luka Jovanović 25.—, Ivan Karmelić 10.—, Milan Kovačević 100.—, Lazar Bugarski 20.—, Ljerkko Špiler 20.—, Nikola Vujović 50.—, Miho Pavlić 50.—, Nikola Hreljac 50.—, Stevan Martinović, nabrano med našimi izseljenci v Puerto Deseado 256.—.

Skupaj \$ 3,288.50

B. — POSOJILA:

Pavle popović, za teren, 10,167.96, Jovan Ostojić-Tošković 200.—, Nikola Vujović 200.—, Sava Jovanović 200.—, Viktor Sulčić 600.—, Pavle Popović 200.—, Mijo Ilić 200.—.

Skupaj \$ 11,767.96

C. — VPISNINA AKTIVNIH ČLANOV:

Dr. Viktor Kjuder 200.—, Stevan Vujačić 100.—, Veža Mate 50.—.

Skupaj \$ 350.—

D. — VELIKI DOBROTNICI:

Dr. Izidor Cankar 1,000.—, Gospodja Niča Cankar 1,000.—, Ante Bojanović 1,000.—, Pavle Popović 1,000.—, Držislav Vidas 1,000.—.

Skupaj \$ 5,000.—

E. — DOHODKI PRIREDITEV:

Decembarska prireditev 1938. leta 968.35; Postavitev temeljnega kamna dne 25. junija 1939. leta: a) prostovoljni prispevki pri vstopnini 907.15, b) remate torte 140.—, c) remate druge torte 15.—, d) drugi prostovoljni prispevki 40.—, e) prodaja znakov 58.—.

Skupaj \$ 2,128.50

Razno

16.07
VSEGA SKUPAJ \$ 22,501.03

Poleg tega je še vpisano: Vasilio Kurtović 1,000.—, Jugoslovansko Centralno š. U. 1,000.—, Badel Zlatko 600.—, Joso Defrančeski 200.—, Ivo Wider 200.—, Spasoje Tomaseo 200.—, Veža Mate 150.—, Branislav Milosavljević 200.—, Slovenski Dom 200.—, Stevan Plančić 200.—, Stevan Vujačić 100.—, Mile Tomić 200.—, Zvonimir Visković 200.—, Maričić i Markov 200.—.

Skupaj \$ 4,650.—

VSEGA SKUPAJ \$ 27,151.03

IZ UPRAVE

F. Gaucho, Vera. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav!

I. G. in S. M., Florida. — Nam izročil naročnino Andrej Škrbec v redu. Pozdrav!

I. F., Avellaneda. — Če bo kaj primernega Vam bomo takoj sporočili. Pozdrav!

F. C., Comodoro Rivadavia. — Hvala za novega naročnika. Bomo napravili kakor želite. Pozdrav!

M. C. de B., Cinco Saltos. — Vašo nakazano naročnino prejeli v redu. Hvala in pozdrav!

J. H., V. Regina. — Hvala za naročnino. Praviš da se vsi Slovenci ne zanimajo za slovensko čtivo. Morda jim bo kdaj še žal. Če pridem bom upošteval tvoj nasvet. Pozdrav tebi in tvoji družini.

M. M., Lanús. — Vam bomo pošljali na naslov, ki ste ga nam sedaj poslali. Pozdrav!

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan.

ODPOŠILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATELIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

AKO IZVEŠ ZA KAKO NOVIČO, ki se tiše naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

P. K., Caseros. — Naročnino prejeli. Enako tudi vam želimo vse dobro!

NAZNANILO ROJAKOM

Rojakom v Rio Negro, Loma Negra, Neuquen in Bahía Blanca se sporoča, da jih bo v dneh od 14. do 28. t. m. obiskal izseljenski kaplan Janez Hladnik ter jih naproša, da mu javijo svoj naslov.

Naročniki Slov. lista pa imate tem potom priliko, da pri njem poravnate naročnino.

Ruščina - pomemben jezik

Politični dogodki, ki so spravili Rusijo v ospredje svetovnega zanimanja, so imeli celo vrsto zanimivih posledic. Tako je na Angleškem — pa tudi drugod — ruščina postala velika moda, — čeprav seveda manj iz politične simpatije nego iz spoznavanja gospodarskih možnosti v bodočnosti.

Londonska Berlitzova šola priobčuje majhno statistiko: pred vojno je 75 odstotkov njenih učencev izbralo francoščino, potem so prišli zanimanci za nemščino in španščino. Danes stoji francoščina sicer še vedno na prvem mestu zanimanja, drugo mesto pa zavzema sedaj že ruščina. Nemščina in španščina sta ostala

daleč zadaj. V večini angleških knjigarn je zmanjkalo ruskih slovnice in besednjakov. Neki založnik, ki je inseriral majhen učbenik "Kako se naučim ruščine" je vso zalogo te knjige, ki je ležala 24 let v kotu, prodal v 24 urah.

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernández. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih in ima v zalogi veliko izbero vzorcev za pomlad in poletje

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231
Villa Devoto

"SLOVENSKI DOM"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

PROSTORI: odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

PEVSKE VAJE: vsak petek in nedeljo.

DRAMATIČNE VAJE: vsak ponedeljek in sredo.

GODBENE VAJE: vsak torek, četrtek in soboto.

DRUŠTVO PRIREJA: domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-uri.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiristo.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s krogliščem ter drugimi igrami za moške, ženske in otroke.

POSTANI ČLAN tudi ti ter sodeluj in poslužuj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!

STARŠI, ki želite, da bi se vaš sin ali hčerka, izučila v glasbi bodisi violine ali klavirja, prijavite jih v društvo. Pouk brezplačen.

Uprava "Slovenskega lista"

Tu vam pošiljam imena novih naročnikov, (zapiši število) katerim izvolite poslati par številčk na ogled.

Naslov:

1) (Ime in priimek) (ulica in števil.) (Mesto, kraj in železnica)

2)

3)

4)

5)

(Izreži in pošli na naslov: Slovenski list, Gral. Cesar Díaz 1657 Buenos Aires.

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupajoč nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO

DENARNE POSILJKE VAŠI DRUŽINI

LADIJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala:
Bmé. MITRE 234
vogal 25 de Mayo.

Podružnica za Bs. Aires:
CORRIENTES 1900
vogal Río Bamba.

Za Vaše prihranke v naši HRANILNICI plačamo obresti 4 krat letno.

Slovenci doma in po svetu

Tržaški gospodarski krogi v skrbeh

Poročali smo o velikih skrbih, ki so se polatile tržaških gospodarskih krogov zaradi tega, ker je v tem pristanišču vedno manj prometa, to pa zaradi sedanje evropske vojne in predvsem zaradi zadnjega sklepa Velike Britanije in Francije, da zapreta ves nemški izvoz, torej tudi izvoz preko Trsta. O razdelitvi železniškega prometa med Trstom in Hamburgom pa so v začetku decembra razpravljali na tarifski konferenci v Zagrebu. "Istra" o tej konferenci med drugim piše: "Navzočih je bilo 32 delegatov, in sicer iz Nemčije, Italije, Madžarske, Češkomoravskega protektorata, Slovaške in štirje zastopniki jugoslovanskih državnih železnic. Ta konferenca je bila prav za prav ena izmed rednih konferenc kot se vršijo vsako leto in nima nobene zveze z vojno. Delegati so samo razpravljali o razdelitvi prometa med severom in jugom (Hamburgom in Trstom). Konferenca pa je bila vsekakor potrebna, ker so se v zadnjem letu znatno spremenile meje v Srednji Evropi in to na ozemlju interesiranih sfer obeh luk. Zaradi političnih mej se je spremenilo tudi interesno ozemlje obeh luk in njuna gravitacijska območja. Zaradi novih razmer je bilo treba spremeniti tudi tarifni sistem. O konferenci ni bilo izdano nobeno uradno poročilo in so podrobnosti ostale na ta način javnosti neznane. Delegati so le izjavili, da so bile samo strokovne razprave o uravnavi prometa v smeri severnih oziroma južnih luk z ozirom na današnje ozemeljske spremembe v Srednji Evropi. Med drugim so izjavili, da bo tranzitni promet proti Trstu preko jugoslovanskega ozemlja ostal približno isti. Izjavili so samo, da je bila zaenkrat dosežena le začasna rešitev tega vprašanja, kar je umevno zaradi vojnega stanja v Evropi. Tako je zaenkrat ostala meja med obema tekmečema — Trstom in Hamburgom — nedoločena. Jugoslavija je pri tem vprašanju precej zainteresirana. S tranzitnim prometom preko njenega ozemlja ima na leto 100—150 milijonov din. dohodkov. Zaradi tega so jugoslovanski zastopniki zagovarjali interese tržaškega pristanišča.

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIČ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Najnovejšo blago za leto 1939-1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici

"PRI ZVEZDI"

Ugodno priliko nudim svojim klijentom s plačevanjem na mesečne obroke. — Obiščite me in se bodele sami prepričali

Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ

TRELLES 2642

U. T. 59 - 1232

Drobne vesti iz naših krajev

Trst. — Ker sta prodajala po višjih cenah, sta bila kaznovana trgovca jestvin Just Galopin iz Tržiča in Rafael Tomažič iz Trsta. Zaradi prodaje mesnatih jedi v četrtkih in petkih so oblasti zaprle za dva dni lokalne sledečih gostilničarjev: Renata Sabadina iz Trsta, Maksimiljana Mozetiča, Marije Gustinove in Josipa Sosiča na Opčinah ter še dve gostilni v Trstu.

Trst. — Zaradi sedanje nesigurnega časa je opaziti, da se število porok zelo veča, to predvsem vsled tega, da bi mnogi mladeniči zagotavljali podpore svojim ženam sedaj, ko so šli k vojakom.

Reka. — Za pet dni so oblasti zaprle trgovino Radomirja Buliča, ker ni imel blaga popisane v registru trgovine in trgovino Katarine Dorčič, ker ni imela predpisane registra, mesnico Marija Bana pa za en dan, ker je z mesom prodajal preveč kosti.

Umrli so. — Škerl vd. Zvanut Marija 83 let, Karl Ludvik 32, Križak Ivan 72, Rojac Franc 56, Zavadlal Ida 51.

Gorica. — Pred sodiščem je bil kaznovan 32-letni sodnijski uradnik Ivan Bratuž iz Idrije na 2 leti 4 mesece, 1400 lir denarne kazni in 3 leta prepovedi javne službe, ker je pri raznih sodnijskih operacijah, prodajah itd. izvršil utaje večjih vsot denarja.

Gorica. — 25-letni Armand Seifert, bivši natak, je bil kaznovan na 3 leta, 4 mesece in 10 dni zapora ter leto dni policijskega nadzorstva, ker je s krivimi podatki ogoljufal trgovca Kerševana.

Rihemberk. — 15 dni zapora in 400 lir denarne kazni, ter eno leto policijskega nadzorstva je dobila Veronika Benkova, stara 41 let, iz Šmarja, in stanujoča v Branici, ker je kuhala žganje.

Gorica. — Umrli so: Štrukelj Franc, Medved Ivana 49 let, Kanaletič Marija 45, Koglot vd. Vuk Marija 60 let, Bizjak Luka 67, Umek Jernej 88, Makuc Anton 63.

Gorica. — Pred prizivnim sodiščem je bil oproščen Ipavec Anton iz Kala pri Kanalu. Obtožen je bil, da je ukradel Ipavcu Stanislavu 4200 lir in je bil od goriškega okrajnega sodišča kaznovan na 3 leta zapora in 2000 lir denarne kazni, sedaj pa ga je prizivno sodišče oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Trst. — Močan sunek burje je v ladjedelnici pri Sv. Andreju podrl železna vrata, ki so padla na delavca Petra Bertoka, starega 23 let. Njegovo stanje je nevarno.

Št. Peter pri Gorici. — Družina Franca Faganela je dobila 600 lir nagrade za dvojčke.

Kanal. — 10. oktobra je 66-letni Franc Valentinčič iz Morskega tako nesrečno padel, da si je razbil lo-

banjo in je obležal na mestu mrtev.

Ozeljan. — Ko je delala na polju se je nenadoma zgrudila na tla 45-letna Marija Volkova. Zadel jo je kap.

Sv. Križ pri Trstu. — Pred kratkem je bil imenovan za tajnega komornika sv. očeta konz. svetnik msgr. Andrej Furlan, ki že 33 let župnikuje v naši fari.

Trst. — Tatovi so odnesli iz stanovanja družine Potočnjak 5000 lir v denarju in za 4560 zlatnine in srebrnine.

V POKLICANI SAMCI NE PLAČAJO SAMKEGA DAVKA.

Finančno ministrstvo je odredilo, da samski vojaki-rezervisti, ki so vpoklicani za del kakor za en mesec, lahko prenehajo s plačevanjem samskega davka, če so se doma preživljali samo s svojimi vsakodnevnim zaslužkom in nimajo posestva ali drugih dohodkov. Pošnje je treba vložiti na pristojno davkarijo. Plačevanje penha s prvim dnem po vpoklicu in se zopet prične s prvim dnem po odpustu iz vojaške službe.

ZNAČILO SVARILLO GORIŠKEGA NADŠKOFA

V škofskem listu od 1. novembra se goriški nadškof pritožuje nad nepokorščino duhovščine. S posebnim poudarkom opozarja na kanonični predpis 2334, po katerem zapadejo ekskomunikaciji vsi, ki indažajo postave, ukaze in odredbe proti svobodi in pravicam sv. Cerkve in ki posredno ali neposredno ovirajo izvedbo cerkvene jurisdikcije s tem, da se zatečejo h katerikoli si bodi javni (civilni) oblasti. Po kanonu 2336 so za duhovnike, ki zagrešijo tak zločin, predvidene hude kazni: suspendiranje, zguba beneficija, časnih mest, pokojnine itd. To nadškofovo svarilo je zbudilo pozornost, ni pa verjetno, da bo rodilo uspeha. Včasih je treba kánone kar udejestiti.

NOVI GROBOVI

† V Gorici je 10. novembra od kapi zadet umrl briški rojak g. Leopold Mužulin. Rodil se je v Medani, kjer se je udeleževal kot zaveden fant in cerkveni pevec. Še pred svetovno vojno je stopil v službo pri znani tvrdki Teodor Hribar v Gorici, kjer je ostal do 1. 1938, ko mu je bolezen preprečila delovanje. Doživel je 66 let in zapuščal šest odraslih otrok, ki jih je vse vzgojil v ljubezni do rodnega jezika in grude. Prijatelji ga bodo ohranili v častnem spominu. Pokopali so ga v nedeljo 12. nov. popoldne.

SMRTNA KOSA

Podgora pri Gorici. Po kratki boleznici je umrl, star 52 let, g. Ivan Nemeč, davčni uradnik. Pokojnik je pripadal znani Nemčevi družini. Služboval je večinoma v Gorici, pred leti pa je bil pemeščen v Forli, odkoder je sedaj prišel domov umret. Bil je ljubezniv uradnik in povsod

slovenska tovarna

mozaika

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5233

U. T. 50 - 5383

zasebno J. P. Varela 5130
Villa Devoto Buenos Aires

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

spoštovan. Kot pošten mož je svojo družino lepo vzgojil. Naj počiva v miru, žalujočim iskreno sožalje!

ZIMA NAS JE PRESENETILA.

29. nov. je brila po vsej deželi močna burja. Silila je v vse kote in kotičke, zato nam je bilo vsem mrz, čeprav je toploter v nižinah kazal še vedno več stopinj nad ničlo. V petek je burja prenehala, nadomestila je je prava zima, saj je v najtoplejših predelih dežele začelo zmrzovati. V goriški okolici smo imeli do 4 stopinj pod ničlo, tako tudi v Trstu, marsikje v hribih pa celo 7. Trgovina s kurivom, ki se je močno podražila, je hipoma zacvetela. Kažejo se pa znaki, da se bo vreme zopet zjužnilo. Prav bi bilo, kajti drugače bo zima prehuda in predolga. Kako si bodo ljudje pri sedanjih draginjah oskrbeli gorak zapeček v stanovanju in potrebno zimsko obleko?!

NOV MOST ČEZ VIPAVO

Skoro tik ob železniškem mostu, ki pelje s postaje v Prvačini na kratkim most za pešce. Za osebni dornberško stran, smo dobili pred promet je ta lepa novost prav udobna. Kdor hoče s prvaške postaje proti Dornbergu ali po narobe, se mu ne bo več treba skrivati po železniškem mostu in mu bo prihranjen dolgi ovinek čez spodnji most.

VINO ŽE PRODANO

Dornberg. — Razprodali smo že skoro ves letonjski vinski pridelek. Cena je bila v razmerju z drugimi leti prav lepa. V zadnjih tednih je šla od 1.20 na 1.40 lire. Škoda, da je bila letina tako pičla. S skomnim izkupičkom sedaj pridno plačujemo davke, da ne zapademo globam ali pa še hujšim nevednostim. Kakor čujemo, se tudi drugod po Vipavski dolini kleti hitro praznijo, če niso že prazne.

ZOPET DVE HUDI NESRECI

V Avčah pri Kanalu se je zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje mladega posestnika. 34 letni Ivan Munih je šel v gozd podirati drevesa. Ker najbrž ni bil dovolj previden, je padlo nanj drevo, ki ga je sekal. Obležal je na mestu mrtev. — Druga nesreča se je pripetila v Trenti pod Triglavom. Iz Tolmina je peljal vojaški tovornik gradbeni material na Majstrovko nad Sočo. Na vozilu je bilo tudi 12 vojakov. Na občinski cesti v bližini Trente se je ta tavorni voz srečal z drugim. Sofer je zavozil zelo ob desni rob ceste, ki je bil zarovnan z zidom. Nenadoma se je pa zid zrušil in tovornik je strmoglavil v Sočo. Pet vojakov je še pravočasno skočilo s tovornika, drugih sedem pa je zletelo v strugo. Tri nevarno ranjene so prepeljali v vojaško bolnišnico v Vidmu, ostale štiri zdravi-jo v bližnji vojašnici na Logu.

VELIK POŽAR NA PRESTRANKU

V bližini železniške postaje na Prestranku ima tvrdka Prioglio velika skladišča kreme. V 18 obsežnih senikih ima za okrog 2 milijona lir blaga. Pred nekaj dnevi je prav ob prvem svitu zapazil nočni čuvaj, da se dvigajo iz enega senika rahli oblaki dima. Hitel je hitro k telefonu in poklical požarno brambo iz Postojne. Bila je takoj na kraju nesreče, toda

senik je bil že v plamenih. Ker je pihal močan veter, je bila nevarnost, da se bo ogenj razširil tudi na sosednja skladišča. Da bi požar omejili, so prihiteli še gasilci iz Slavine in potem tudi oni iz Trsta Združenemu trudu se je posrečilo širjenje ognja ustaviti in ga pogasiti. Zgorel je samo senik, v katerem je bilo 230 tisoč kilogramov stisnjenega sena. Škoda znaša približno 60 tisoč lir.

ZIDJE V PALESTINO

Pred dnevi se je peljalo čez Podbrdo skozi Gorico v Trst 95 češkoslovanskih židov, ki so potovali v Palestino. V Trstu so se vkrcali na ladjo.

Pismo iz domovine

Po dolgem času sem se ti zopet namenila pisati. Dosedaj niti nisem imela časa, ker smo imeli vse prepolno vojašine tukaj. Delali so cesto na Jelenk ter so spravili gori dvajset topov. Spomladi bodo zavzeli Jugoslavijo, tako govorijo. Ne vem koliko je resnice na tem, ker mi ne dobimo drugih, nego samo italijanske liste v roke, a ti boš gotovo bolje vedel.

Skožo vse moške so poklicali od tod k vojakom, pomladi bodo šli pa še ostali, tako, da bomo ostale popolnoma same ženske kakor za časa vojne.

Jaz mislim, če bo šlo tako naprej, bo naš narod popolnoma demoraliziran. Fantje, kar jih je še in oni, ki doraščajo, so skoro sami pohajači. Nimajo smisla za kaj pametnega. Prav tako so tudi dekleta in mlade žene, ki so ostale brez mož. Zdi se mi kakor v svetopisemski Sodomi in Gomori.

Kave ne pijemo več, ker se je nikjer ne dobi na prodaj in sladkorja tudi malo. Vse drugo je silno drago. Kmetke pridelke so vse popisali. Če ima kdo preveč, bodo odvzeli in bo vsak dobil predpisano na karte, koliko sme porabiti. Tudi družine so vse popisali. Kmetje ne morejo brez posebnega dovoljenja prodati ničesar. Telet že več časa ne sme nihče prodati, marveč jih morajo kmetje rediti in prodajati starejšo živino. Davki so podvojeni. Obuvala se ne dobi kakor bi kdo hotel. Tudi lakota je pri nekaterih.

Pri nas še gremo naprej, ker kako liro le zaslužimo z vojaštvom, a bi lahko šli še bolj, če bi brat, ki je gospodar, toliko ne pil. Ostali bratje in vsaki so pri vojakih. V tvoji sobi stanujejo oficirji. Tvoja slika od vojakov visi tam kakor vedno. Vsak oficir se je zanimal o tebi. Ker si dejal, da bilo brezmiselno lagati, naj praša po tebi kdor hoče, sem povedala po pravici. Nam ne delajo oblasti sedaj nobenih sitnosti. Priidi domov, mama bi te zelo rada še enkrat videla in mi vsi tudi. Jaz mislim, da bi te pustili popolnoma v miru. Saj je prišel tudi J. iz Jugoslavije in ga nihče ne nadleguje.

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

O komunistih v Jugoslaviji

Pred petnajstimi dnevi bi na beograjski univerzi morala biti spominjska slavnost za rajnim francoskim admiralom Gequartom, ki se je v svetovni vojni odlikoval ter je bil zlasti srbskim beguncem pravi krušni oče, ko so morali bežati po svetu iz zasedene demovine. Zgodilo pa se je, da so komunistično navdahnjeni študentje beograjske univerze to slavnost motili ter jo s kričanjem preprečili. Zaradi tega je pozneje bila slavnost drugje, beograjsko univerzo so pa za nekaj dni zaprli. Sploh so v Beogradu začeli zdaj komunistom močnejše stopati na prste. Na zagrebški univerzi pa kažejo volitve v dijaške odbore in klube, da so tamkaj komunisti zmagali le na eni fakulteti, medtem ko so na eni zmagali dijaki, ki pripadajo HSS, povsod drugod pa so zmagali takoimenovani hrvatski nacionalisti. Poznavalci razmer pravijo, da so se na zagrebški univerzi dijaki zaradi tega tako postavili po robu komunistom ter jih premagali, ker so ogorčeni, da so nekateri vplivni krogi doslej komuniste negovali, kakor bi jih hoteli, kakor pravimo "erkljati". Kjer komunisti nimajo potuše od zgoraj, tam jih ni kaj prida. Tudi na Slovenskem so komunistični elementi dvignili glavo ter v imenu svoje organizacije, ki so ji nadeli ime "Zveza delovnega ljudstva Slovenije" izdali letake. Vidi se, da so komunisti iskali podpise pri ljudeh raznih stanov in struj. Oblast je prišla nekatere izmed njih, ki sodi o njih, da so voditelji v Prekmurju. Ta teden pa je zagrebški list "Obzor" poročal o tem ter navajal, kdo je bil zaradi tistega komunističnega letaka v Prekmurju aretiran. Skazalo pa se je, kako vlogo ti komunistični voditelji med Slovenci v resnici igrajo. Hrvatski list namreč piše, da so bili aretirani zato, ker so pristali HSS ter so ves čas delali na to, da bi se slovensko Prekmurje odcepilo od Slovenije ter priključilo Hrvatski. Iz tega je jasno, da so pravi komunistični voditelji pri Hrvatih iskali potuše ter so delali, da bi kos slovenske zemlje, ki se imenuje Slovenska krajina, pripadel Hrvatski. Zato pa bi lahko med Slovenci šarili s svojim komunizmom. Stem je hrvatski list nehoti komunistom na Slovenskem storil sila slabo uslugo, ker je razgalil njihovo dvolično igro. Med podpisniki, ki so podpisali tisti komunistični letak ter zaradi njega bili aretirani, je tudi slovenski pisatelj, znani Miško Kranjc. Poleg njega je še nekaj drugih mož iz Slovenskega Prekmurja, ki po izjavi hrvatskega lista delajo zoper Slovenijo, istočasno pa v Sloveniji delajo za Stalinom diktatoru.

SLOVENSKE KATOLIŠKE ŽENE BI SE ŠLE RADE POLITIKO

Zastopnice slovenskega katoliškega ženstva v Sloveniji so na svojem sestanku dne 8. decembra pr. l. sklenile poslati na merodajna mesta tele svoje zahteve: Ker je stala žena vse do sedaj ob strani vsega političnega življenja in čela ter je bila skrb za javni blagor izključno le v moških rokah, je skrajni čas, da se pokliče tudi ženo k sodelovanju. V mnogih državah so že prišli do spoznanja in dali ženstvu priliko, da pokaže svojo politično zrelost. V javnem življenju je premnogo vprašanj, za katerih rešitev je žena zaradi svojega materinskega, vzgojnega in praktičnega smisla naravnost poklicana.

Povsod tam, kjer je treba resničnega srčnega razumevanja, takta, spoznanja sočloveka, pogleda v podrobnosti življenja in pripravljenosti za pomoč, bo prej ali slej država morala poklicati ženo k sodelovanju. Za splošno blagostanje naroda in države naj bi vsak državljan po svojih zmognostih prispeval. To velja naravno tudi za ženo. Saj zanjo veljajo vsi zakoniti predpisi glede davkov, taks in drugih dajatev. Kako čudno se sliši, da ima žena dolžnosti, pravice pa ne! Zato naj vsi, ki pri sedanjem uveljavljanju volilnega zakona sodelujejo, dajo tudi ženstvu vse politične pravice! Ženstvo, deležno teh pravic, bo vedno in povsod skrbelo, da bo služilo narodu in državi in s tem častno vršilo svojo dolžnost.

UPLIV VOJNE NA JUGOSLOVANSKO GOSPODARSTVO

Omejitve evropske vojne je ugodno vplivala na naše gospodarstvo, ugotavlja poročilo Narodne banke. Večje spremembe so nastopile v našem uvozu, kjer so skoraj za polovico zmanjšale uvoz surovin in tekstilnih polfabrikatov. Pač pa se utegne naše gospodarstvo oslabilo, če bodo današnje razmere na svetovnih tržiščih trajale še naprej. Povečal se je tudi obtok denarja, kajti vlagatelji so tudi zadnje mesece precej naglo dvigali svoje vloge. Septembra je bilo dvignjenih na 714 milijonov din. vlog, medtem ko jih je bilo v lanskem septembru dvignjenih 1090 milijonov din.

KLIRINSKI NAČIN PLAČEVANJA MED ROMUNJO IN JUGOSLAVIJO UKINJEN

Med našo državo in Romunijo je bil ukinjen klirinski način plačevanja ter uvedeno plačevanje s svobodnimi devizami. Do tega sporazuma je prišlo na zahtevo Romunije, ki je vztrajala na svobodnem plačevanju. Posebej bo naša država nemoteno lahko kupovala bencin v Romuniji in ga plačevala ceneje, ker je bila cena po kliringu precej višja. Prav tako se bo naša država otrsela romunskega monopola na petrolej pri nas in ga bo lahko kupovala v Ameriki. Kupovala bo pač tam, kjer bodo cene ugodnejše. Obenem se je naša država s tem oprostila kliranga za svoje najvažnejše izvozne surovine, po katerih se danes najbolj povprašuje. To je baker, železne rude in kože, katere je Romunija pri nas kupovala po kliringu, pa jih bomo sedaj lahko za višje cene prodajali zapadnim državam.

DOBRA DRŽAVNA BILANCA

Za 249 milijonov dinarjev je bilo v državni blagajni v prvih sedmih mesecih več dohodkov, kakor pa izdatkov. Dohodkov je bilo v oktobru pr. l. 1004,8 milijona dinarjev, kar pa je za 74,1 milijona dinarjev manj kakor pa je predvideval proračun. Izdatki pa so bil večji, ker so znašali 1058,2 milijonov dinarjev. Vsega skupaj je bilo v sedmih mesecih dohodkov za 6992,6 milijonov, kar pomeni, da je bilo dohodkov za 559,8 milijonov manj kakor pa je predvideval proračun. Izdatkov je bilo v tem času 6743,6 milijonov in sicer za 809 milijonov dinarjev manj, kakor je bilo predvidenih v proračunu. Tako je bilo v prvih sedmih mesecih preračuna za 249 milijonov dohodkov več kakor izdatkov.

PROSLAVA SLOVENSKE UNIVERZE

Častno predsedstvo za proslavo

20 letnice univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je prevzel prosvetni minister g. Boža Maksimovič. V častnem predsedstvu so nadalje ban dravske barovine g. dr. Marko Natlačen, predsednik Akademije znanosti in umetnosti g. dr. Rajko Naligal in rektor univerze g. dr. Matija Slavič. Za 20 letnico obstoja ljubljanske univerze je predsednik senata g. dr. Anton Korošec odobril univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani precejšen znesek kot podporo za vse fakultete. Podpora je namenjena posebno za nakup potrebnih knjig in publikacij.

Dr. Jurij Šutej, finančni minister, ki je držal pomemben govor ob priliki 20 letnice slovenskega vseučilišča v Ljubljani

OPERNI PEVEC VEKOSLAV JANKO NA NOVINARSKEM KONCERTU

Na časnikarskem koncertu 1. decembra v veliki dvorani na Taboru bo sodeloval tudi ugledni član naše Opere, baritonist g. Vekoslav Janko. G. Janko spada med one umetnike, ki jih diči brezkonečen idealizem trdna vera v dobre ljudi, radost do dela in zledna požrtvovalnost. Mnogo se trudi, da bi lepote in popolnosti gledališke umetnosti užival ves narod. V svojem domačem kraju, v Rušah, je ustanovitelj, vodja, režiser in prvi igralec letnega gledališča, kateremu posveča že nekaj let svoje počitnice. Velika je njegova zasluga, da razumejo pohorski kmetje gledališče bolj pravilno kakor pa meščani. Kmetje obiskujejo to gledališče zaradi njegovega poslanstva, zaradi duševne hrane, ki jim do daje, ko jih nauči toliko lepega in dobrega.

Gledališki umetnosti se je g. Janko posvetil že z 19. letom. Prvotno je igral v mariborski Drami, potem je postal tenorist, sčasoma pa se je razvil v odličnega baritonista. Letos bo poteklo že 20 let njegovega umetniškega delovanja. Da je prišel do zaposlitve v Ljubljani, je moral premagati mnogo ovir. Naša Opera je lahko nanj ponosna, saj jo je odlično zastopal že na mnogih gostovanjih, tako na pr. letos v Trstu. Odličen je v vlogah, ki zahtevajo od dobrega peveca tudi dobrega igralca.

BRAT UBIL BRATA

V Belem potoku živi Kresnikova družina. Lepo posestvo vodijo še starši, domača fanta, 18letni Alojz in 26letni Ivan pa pridno pomagata pri delu. Kakor mnogokje v naših družinah, tako je tudi v Kresnikovi družini užival mlajši sin Lojze večjo ljubezen. Vse to je bolelo starejšega brata Ivana. Čutil se je zapostavljenega in vse to je vžgalo v njegovi duši veliko mržnjo do mlajšega brata, ki so mu domači bolj zaupali, mu dejali kletne ključke in drugo. Fanta sta se začela pripraviti in včerajnja Martinova nedelja je bila usodna za Kresnikovo družino. Lojze in Ivan sta bila pred hišo in pila. Med pogovorom pa sta se močno sprla. Zagrenjeni Ivan je v vinjenosti in razburjenosti in razburjenosti zagrabil nož in ga zasadel Lojzetu naravnost v prsa pod srce. Bilo je okrog 5 popoldne, ko se je mrzilo. Lojze je padel z nožem v prsih na tla in močno zakričal, nakar se je onesvestil. Nesrečni brat je po groznem dejanju zbežal in se skril. K Lojzetu so prihiteli domači in sosedje, a vsaka pomoč je bila zaman. Čez eno uro je izdihnil.

V Beli potok je prišla komisija in ugotovila dejanski stan. Lojzeta so položili na mrtvaški oder, jutri pa ga bodo pokopali.

Danes dopoldne so oržniki aretirali Ivana. Ivan se je streznil šele danes in se zjokal nad svojim dejanjem, ki ga je pijan v razburjenosti storil. Pred odhodom je še stopil k mrtvaškemu odru in se zjokal ob truplu svojega brata, nakar so ga odvedli v zapor.

ALKOHOL TERJA ŽTRVE

Ni se še poleglo razburjenje med prebivalstvom zaradi uboja, ki se je odigral v Bojtni, že je prišlo snoči do nove bitke v Klopeah pri Slov. Bistrici. V gostilini Šlamberger na Klopeah je bila večja družba fantov iz Klope. Ko so fantje zapustili gostilno, so imeli že precej alkohola v glavi. Z druge strani so prišli fantje iz Pokoš in Zgornje Polskave. Na cesti pred gostilno je nastal med fanti iz treh vasi prepir. Zabliskali so se noži in obležal je 22 leni kmečki sin Simon Dobnikar mrtev, dočim je bil en delavec hudo ranjen, dva pa lažje. Dobnikar je na poti v bolnišnico izkrevavel in umrl. Orožniki iz Slov. Bistricce so takoj pričeli preiskavo na lieu mesta. Aretiranih je več osumljencev. Truplo pokojnega Dobnikarja je bilo po sodniškem ogledu prepeljano v mrtvašnico pokopališča v Slov. Bistrici, kjer je bila izvršena danes popoldne obdukcija. Pretep in pokolj je bil v nedeljo ob 22 zvečer. Nedolžno žrtve, ki je snoči spet padla vo okolici Slov. Bistricce, je pripisovati prevelikemu uživanju alkohola kmečkih fantov.

NOV IZUM

Aparat, ki zanesljivo ugotovi, ali je neki kovancec pristen ali ponarejen, je izumil v zaporih okrožnega sodišča v Petrinji samouk Ivan Sovič. Ki mora zaradi ponarejanja kovancev osdeseti dve leti in tri mesece robije. Sovič je star 30 let in je zelo bister človek. Neprestano se je bavil z raznimi tehničnimi iznajdbami in ni bilo stroja, ki ga on ne bi znal popravit. Njegov največji cilj pa je bil, izumiti stroj, ki bi na poseben način pomnožil učinek človeške energije. Soviču se je posrečilo, da je dokazal vsaj princip te svoje ideje. Sestavil je bicikelj, na katerega

ga je naložil tri osebe in ga z navadnimi pedali brez posebne težave vozil po strmih klanec navzgor. Ta poskus je napravil pred več stotinami svojih sovaščanov. V glavnem gre pri njegovem izumu za način prenašanja in razdeljevanja sile s pomočjo sistema koles in vzvodov, vendar na nek nov način, katerega pa Sovič skrbno drži v tajnosti. Sovič trdi, da bo zgradil avtomobil, ki ga bo lahko vsak človek s silo svojih nog gнал tudi po najslabših cestah. Za vse to pa bi Sovič potreboval mnogo finega materiala in orodja, za kar pa ni imel denarja. Zaman je skušal dobiti posojilo pri bogatejših sovaščanih in slednjič se je odločil, da začne ponarejati denar, da bi si tako lahko nabavil potrebno orodje. Toda roka pravice ga je dohitela, preden je mogel nakovati toliko novcev, da bi si kupil potrebno orodje.

Pred sodiščem se je sicer zagovarjal, da ni ponarejal kovancev iz golega koristoljubja, vendar mu to ni pomagalo. Obsojen je bil na dve leti in tri mesece robije. Da bi se rehabilitiral, je v zaporu sestavil aparat, ki zanesljivo ugotovi, ali je neki kovancec pristen ali ponarejen. Sovič je ta aparat izdelal s samim žepnim nožem, načrt zanj pa je narisal na stene celice. Aparat je pokazal pred sodniki, ki so presenečeni uvideli, da aparat brezhibno deluje. Aparat je zabojček, ki ima zgornji zarez in na vsaki strani podeno odprtino. Skozi gornjo zarez se vrže v aparat kovancec, katerega pristnost je treba preizkusiti. Ako je kovancec pravi, bo padel ven na levi strani, ako je ponarejen, pa na desni. Pri vseh poskusih, ki jih je napravil pred sodniškim zborom, se aparat niti enkrat ni zmotil. Ves notranji mehanizem čarobne skrinjice je sestavljen iz magnetov, nekaj kolesčkov in vzvodov. Principa, na katerem je napravljen izum, Sovič ni hotel izdati, povedal je le, da je najvažnejši del njegove iznajdbe magnet. — Ravno v teh dneh, ko je Sovič pokazal sodnikom svoj izum, pa je prišla z višjega sodišča odločba, s katero je Sovičeva kazen v iznosu dveh let in treh mesecev robije potrjena. Doda je bil namreč še zmerom v preiskovalnem zaporu. Sovič ni bil žalosten, ko so mu sporočili, da je njegova kazen, proti kateri se je bil pritožil, potrjena, dejal je le, da bo po dveh letih, ko bo odsedel gazen, presenetil svet z novimi senzacionalnimi iznajdbami.

DRUŽINSKA ŽALOIGRA

V neki vasi v bližini Novega Marofa v Medmurju se je te dni odigrala krvava družinska žaloigra. 51 letna kmetica Jelka Rutič je s sekirou ubila svojega moža 55 letnega Fabijana Rutiča. Zakoncu Rutič sta bila poročena 30 let, vendar sta žive la v neprestanem prepiru. Rutič je zahteval od svoje žene, da prepíše vse njeno premoženje na njegovo ime. Žena pa o tem ni hotela nič slišati in razpor med zakonca je bil še večji. Pred 20 leti je Rutič ubil ženinoga očeta Antona Vukaloviča. Obsojen je bil na 15 let ječe, ki jo je vso odsedel. Po končani kazni se je vrnil domov in pek el v hiši se je pričel znova. V eni preteklih noči je Rutič prišel pijan domov in se zapletel v prepir s svojim 25 letnim sinom Petrom. Tedaj pa je Jelka zgrabila veliko sekirou in toliko časa udarjala po možu, da je izdihnil. Zjutraj se je sama naznanila orožnikom.

AKO HOČITE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNI IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelie MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1320
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

SLJIVOVICA

ŽGANJE

PELINKOVEC

VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50, Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

Bitka med 27 nemškimi in 9 francoskimi letali, v kateri je bilo zadeto eno francosko letalo in padlo za francosko črto

Lepe besede "Koroškega Slovenca"

Koroška mladina je z lanskim letom dobila svoj mladinski list "Mladi Korotan", ki si je že po prvem letu osvojil marsikatero mlado srce in v njem vzbudil spoštovanje in ljubezen do lastne materinske. "Koroški Slovenec", posveča mladinskemu listu nekaj iskreno občutenih misli, iz katerih posnemamo: "Že drugič je v drugem letu svojega izhajanja potrkal na vrata slovenskih domov naš prijatelj "Mladi Korotan". Rad bi se vselil v vse slovenske družine, drugoval bi malčkom in bil dober pomočnik njihovim staršem pri vzgoji otrok v zavodne Slovence in dobre člane človečanske družbe. Prvič je potrkal narahlo, da so ga čuli najboljši in najzvestejši. Tem je njegovo prijateljstvo že dragoceno in dobrodošlo. Da ga čujejo še drugi s slabšim sluhom in posluhom, naj ga drugič najavimo glasneje. Najprej staršem, velikim bratom in sestram, tetkam in babicam: Posredujte svojim malim lepo slovensko materinsčino! Urte in veščajte naše malčke v blagoslavni slovenski govorici! Z materino besedo jim posredujete zaklad, brez katerega ostanejo sirote, vredne pomilovanja in usmiljenja. Z besedo jim posredujete veličastnost nadnarave, krasoto narave, skrivnost naroda in družine, z besedo tešite veliko hrepenenje mladih src po lepem in plemenitem, dobrem in resničnem. Z materino besedo jim nudite bogatstvo davnih prednikov, z njo jih povežete v zlato verigo slovenskih rodov. Uk v materinsčini je najlepši kos vzgoje otrok in otroškega značaja in pogoj otrokovega spoštovanja do staršev in vzgojiteljev. Tuj jezik lahko posreduje strokovno znanje, lahko tudi širi razumsko obzorje, nikdar pa ne bo vzgajal, nikdar zgrabil srca in nikdar nagibal volje k rasti v plemenitega, človeka. Človekova srčna in duhovna rast — to je kraljestvo materne besede. Kdor pozabi svoj materni jezik, je pretrgal vezi s svoj družino,

s svojim rodnom in plemenom, pohabil je dragocen instrument, ki ubira glasove duše in srca. — Bi vi, starši, hoteli, da postanejo vaši otroci duševni pohabljeni? Bi vi, bratje in sestre, tetke in babice, želeli, da ostanejo mali bartci in sestrice sirote brez domovine in srca? Igrajte lahko posredujete svojim malim mehko materinsčino in dali ste jim neizmeren zaklad, dragocenejši od morja svetlih biserov.

Stalin in Molotov v nemških očeh

V novejšem času posveča moskovski dopisnik "Frankfurter Zeitung" vedno več pozornosti ruskim državnikom in diplomatom, ki vodijo v zadnjem času pogajanja z različnimi državami. V poslednjem dopisu pod naslovom "Od Litvinova do Molotova in Stalina" podaja nekaj zanimivih podrobnosti o zadnjih poslednjih diplomatskih pogajanj v Moskvi, iz katerih posnemamo samo nekaj informativnih navedb.

Prva značilnost teh pogajanj je bila, da je pri njih spet stopil v ospredje Stalin. V Angliji so med tem gotovo spoznali svojo zmoto, piše nemški poročevalec, ko so poslali v Moskva samo uradnika zunanjega ministrstva namesto opolnomočenega zastopnika, ki bi edini mogel govoriti neposredno s Stalinom. Dokler je bil sovjetski zunanji komisar še Litvinov, se Stalin ni vmešaval v stike z drugimi državami. V sovjetski hierarhiji Litvinov ni pomenil mnogo, saj ni pripadal vrhovnemu političnemu vodstvu — Politbiroju, kateremu je samo poročal in od katerega je prejemal samo navodila. Prav zaradi tega podrejenega položaja pa Litvinov ni tako globoko padel ob odstopu, kakor se je domnevalo. Vesti o njegovi aretaciji al celo ustrelitvi so seveda netočne, kajti Litvinov še vedno stanuje na Spiridonovski, še vedno ima svojo sinjo limuzino in tudi svojo vilo v bližini Moskve, ki mu je bila podarjena leta 1932, ko je obnovil sovjetske stike z Ameriko.

Diplomatska vloga Litvinova pa je končana, odkar se je Stalin odločil, da preda vodstvo zunanje politike Molotovu, ki bolj sledi njegovim nameram. Le redko je doslej Stalin osebno posegel v stike s tujimi državami. Prvi diplomat, ki se je setal z njim, je bil ameriški veleposlanik Bullit, katerega je Stalin presenetil na čajanki pri Vorosilovu. Na enak način je leta 1937. presenetil letonskega zunanjega ministra Muntersa na kosilu pri Litvinovu. Tudi drugi ameriški veleposlanik Davies se je v delovni sobi Molotova srečal s Stalinom. Leta 1935. se je

Stalin slikal skupaj z dr. Benešom po podpisu pogodbe s ČSR. Prav tako se je Stalin sestal kasneje z Lavalom in Edenom, ko sta prišla na obisk v Moskva.

Nekateri so Stalinovo rezerviranost tolmačili kot strah pred sposobnostjo profesionalnih diplomatov. Nekateri so ga tudi namenoma hoteli ignorirati, češ da je samo tajnik komunistične stranke, ne pa odgovoren državnik. To formalno gledanje pa se je končno povsod umaknilo realistični presoji. Čim je nemški zunanji minister prispel v Moskvo kot Hitlerjev pooblaščenec, se je tudi Stalin pojavil pri diplomatski mizi. Pri tej priliki, tako piše nemški poročevalec, se je v nasprotju z drugačnimi domnevmi, takoj izkazal kot poznavalec diplomatskega posla, o čemer s je moral za Ribbentropom prepričati še marsikateri zunanji minister.

Stalin govori v kratkih, jasnih stavkih, ki prehajajo v prevodu naglo do ušesa poslušalca. Pri poslušanju svojega sobesednika je zelo potrpežljiv in molčeč. Vprašanja, ki zadevajo interes Rusije, obvlada jasno in popolnoma. Pretežno stvarna stališča sama po sebi ovirajo, da bi stopila na dan ideološka nasprotja v razgovoru z njim. Vse, kar izgovori,

priča o objektivni presoji. Kar velja o Stalinu, pa drži tudi glede njegovega sodelavca Molotova. Kakor pa je Molotov resen pri diplomatskih razgovorih, tako je tudi vesel družabnik na banketih, medtem ko Stalin na takih prireditvah duhovno ni nikdar ves prisoten.

Mesto s številnimi imeni

Menda ni mesta na svetu, ki bi bilo imelo toliko imen oziroma toliko različnih oblik svojega imena kakor Lvov, ki je po zasedbi Poljske v ruskih rokah. Malorusi ga imenujejo in so ga imenovali: Lwow, Lviv, Lvihrad, Lvihorod, Ilviv. Latinska imena so bila: Lemburka, Lamburka, Leontopolis, Leopold, Leone, Livovia, Leopoya. Nemci so imenovali mesto: Lemborg, Lemberg, Loewenburg. Grki so imeli v 13. stoletju obliki: Lithon in Litbada, carigradski patriarhi pa so uporabljali ime Leovios, a še česče Leontopolis. V turških knjigah nahajamo oblike: Ili, Ilbo, Ilibot, Ilibov ali Ilibadir, Armenci so pisali Ilof, Rusi Lvov (Lvov), Poljaki pa Lwow.

Carigrad — prestolnica sultanov

S poti naših mladih mornarjev

V Galati smo. Na levi se preliva pred nami Bospor s Skutarijem, ki je raztresen po gričih in glavni del Zlatega Roga, kakor se imenuje lepi, dolgi zaliv, ki deli turški del Carigrada od modernega evropskega — Galate in Pere. Nad njim leži Istanbul — stari del, poln mošej s številnimi kupolami in visokimi minareti; med njimi je posebno vidna Ahmetova, katere jh ima kar šest. Poleg nje je Sv. Sofija, ki je danes — muzej. Njena, na vrhu pozlačena kupola, se čudovito lepo leskeče v soncu. Prav na vrhu, na hričeku kopaste oblike, ki se pomalem dviguje nad ostalim delom Istanbula, je stari sultanov dvor — serail, ves obdan z zelenjem lepih vrtov in nasadov. Pod njim, skoraj ob morju leži glavna postaja Orientalne železnice; veliko, rdečo zgradbo od časa do časa zavijajo v dim številni puhači stroji, ki so razvrščeni pod lopo.

Na desni se terasasto dviguje nad obalo Pera, danes središče, Istanbul. Visoke hiše z balkoni, številne banke in trgovine se vrste ob širokih tlakovanih ulicah, po katerih je na gosto razpredena mreža cestne železnice; imajo pa tudi podzemsko železnico.

Pogled na prestolnico z viška je zares lep. Šele zdaj razumem, zakaj mi je neki gospod na Kreti s takim navdušenjem pripovedoval o Bosporju in prestolnici nekdanjih bizantinskih carjev in turških sultanov.

Po umazanih in slabih stranskih ulicah gremo proti spomeniku Republike, ki stoji na istoimenskem trgu. Spotikamo se ob neurejeno položene granitne kocke, dokler ne pridemo na lepo urejeno Pero in na cilj. Spomenik tam predstavlja predsednika moderne turške republike Ata-Turka, ki je bil na čelu turškega naroda. Preprost turški kmet stoji zraven novo uniformiranega generala, vojak poleg evropsko oblečenega ministra. To naj bo novi turški narod, takega si želi njegov voditelj in reformator Kemal. Z enim minutnim molkom počastimo spomin neznanega vojaka in vseh vojnih žrtev.

Popoldne si ogledam notranjost cerkve Sv. Sofije in Ahmetove džamije. Ahmetova džamija je lepa, bogata stavba; sinja modrina sten, živo pobarvanih z arabskimi okraski in slikarji, kupole, prehajajoče druga v drugo, vse to je za oko, ki ni vajeno gledati muslimanskih molilnic, nekaj nenavadnega. A vsa ta lepota džamije se skoraj izgubi ob pogledu v notranjost cerkve Sv. Sofije. To je krona bizantinske stavbne umetnosti. Že sama vrata so zanimivost in velika umetnost zase. Pravi jo, da se od onih časov dalje, ko so Turki vdrl v cerkev, ne morejo več premakniti z mesta, zato so že stoletja, kakor vkovane ob steno. Tik nad vrati je na polkrožnem stropu lep mozaik, ki je bil prej prebeljen, a ga je dal Kemal na novo odkriti.

Številne glave svetnikov so obdane od zlatih vencev in se blešče v svetlobi sonca.

Notranjost cerkve sv. Sofije je ena največjih umetniških krasot na svetu sploh. Veliki lepi stebri podpirajo galerije, kjer so sedeli ob velikih svečanostih visoki gostje. Skozi okna visoke kupole padajo sončni žarki v gostih snopih na vse strani in čudovito lepo obsevajo vso, že itak krasno notranjost. Sama kupola, ki je visoka okoli 60 m in približno toliko tudi široka, ni podprta z nikakimi podporniki, kar je še danes čudež vse arhitekture. Mojsrsko delo bizantinskega stavbenika še v teh časih, pri vseh sredstvih moderne tehnike, ni dobilo posnemalca. Kako so izdelali taka okna in takšno kupolo, vse to je ostalo ljudem skrivnost, ki so jo nesli bizantinski mojstri in stavbeniki v grob.

Tik nad Sv. Sofijo je stari serail, sultanov dvor, ki je danes muzej. Hodimo iz dvorane v dvorano, v sleherni je več bogastva, ko v drugi. Nešteto sabelj in žezlov, obloženih z diamanti, smaragdi in drugimi dragimi kamenji; srebrne in zlate posode, turbani skoro vseh sultanov, sleherni dragocenosti od drugega; obleke, halje, turške hlače, plašči, vse obšito z zlatom; dragocena darila vseh največjih vladarjev-sodobnikov turških sultanov, brez števila posod iz najboljšega porcelana, ogromne vaze, številne preproge, bogati, težki in lepo vezani perzijski zastori — vse to se vrsti pred našimi očmi kot kje v kakem pravljicnem, zakletem gradu. Tu je živel sultan, vladar nekdanje tako mogočne turške države, semkaj so se stekale velike dragocenosti tako iz vzhoda kot iz zahoda. Hodimo dalje po krasnih sultanovih stanovanjskih sobah, po sobah njegovih "žensk"; vsepovsod bogastvo v dragih kaminah, zlatu, okraskih, preprogah itd. Preko parka od sultanovega dvo-

ra gremo v antični muzej. Velika, v grškem slogu grajena stavba je muzej in hkrati umetniška soba, polna kipov in sarkofagov, med katerimi so najlepši Aleksandrovih satrapov, egiptski sarkofag iz bazalta, sarkofagi objokajočih žena itd. Zaradi hude vročine in precejšnje utrujenosti, žal, ne moremo tako natanko ogledati vseh umetnostnih spomenikov.

Naslednji dan smo gostje turških gojencev-mornarjev na bližnjem otoku Heybelli-Ada, kjer je obenem najlepše turško letovišče. Mimo Skutarija in mnogih kopališč ob obali se vozimo proti otoku. Pred zalivom ob otoku je razporejeno turško vojno brodovje z oklopno križarko "Javuz" ("Göben") na čelu. Za njo so še križarka "Amidije" in rušilci "Tinastepe", "Koçastepe", "Adastepe" in "Safer", najboljše in najnovejše turške edince, ki bi delale čast marsikateri zapadno-evropski državi. Pristanemo pred akademijo, kjer nas že čakajo naši turški tovariši-mornarji. Razkažejo nam vse zgradbe in šolske prostore, nakar nam priredijo zakusko. Turški: "Aşa, aş, aş!" (živijo!). nas še dolgo spremlja.

Večer prebijemo v "Jugoslovanskem domu" med našimi izseljenci. Mnogi so tu po dvajset, nekateri celo po trideset let. Vseh skupaj je jugoslovanskih izseljencev — med njimi ni sm dobil nobenega Slovenca — tukaj okrog 2000 in tvorijo eno največjih kolonij. So pa to večinoma muslimani iz Bosne in Makedonije in so zastopani v različnih poklicih. Primerilo se je, da nas je tu pa tam pozdravil na cestni železnici spovednik v domači besedi "Zdravo zemljaci!", ali da nam je policaj na prometnem križišču v srbohrvaščini povedal za pravo pot.

Naslednji dan obiskujemo vojne muzeje. Razstavljene so raznovrstne puške od najstarejših in onih, iz balkanskih bitk do najmodernejših. V dvoranah so postavljene uniformirane voščene sohe vseh dob in narodov, poleg njih topovi, spet po starosti od kamnitih do novejših, med katerimi so zlasti vidni oni, ki so branili Dardanele. V muzeju hranijo še star avto, v katerem se je vozil sultan Mahmud tedaj, ko so ga zadelo kroglo mladoturških revolucionarjev l. 1908. Dobro razločimo luknjo, ki jo je napravil strel skozi steklo in kovinsko steno.

Svoje vrstna zanimivost je mornariški muzej, ki hrani pomorsko vojno opremo vse od lepantske bitke (1571) in še nazaj. Vodi nas mornar jugoslovanske krvi, a domač jezik obvlada še slabo. Rodil se je na morju na nekem brodu, še sam ne ve, kdaj in kje, na morju je preživel večino življenja kot mornar in na morju bo najbrž preživel tudi svoje zadnje ure.

Zadnji dan našega bivanja v Carigradu imamo v gosteh najprej turške mornarje-gojence iz Heybelli-Ada, popoldne pa naš izseljenec, ki so se hkrati poslovili od nas in se zbrali v velike množevile na pomolu ob našem odhodu.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOZA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibiost. REVMAZEM: kila, nadua, gota. Sibiost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, sibiost pljuča. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečen z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12. **Rivadavia 3070** PLAZA ONCE

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

KROJAČNICA "GORICA"

Ako hočete biti vedno dobro in elegantno oblečeni, pridite v krojačnico "GORICA", kjer boste vedno najbolje in po vašem okusu postreženi.

Imam na razpolago tudi prvomodne srajce in kravate ter druge moške potrebščine.

Prepričajte se sami o moji ponudbi in nizki ceni.

Priporoča se:

Franc Leban

WARNES 2191

BUENOS AIRES

Nasproti postaje La Paternal

Koledniki gredo...

Ono leto je bila debela zima. Ki polnočnici so si morali pregaziti pol metra debeg sneg. Ji kašen opravek so imeli v Rupci otroci, da so odprli pot "okoli vogla", kakor je bila stara navada, da je vsa družina šla "na sveti večer" okrog vogla. Moral je pomagati blazec, ki je napregel čedeta za držaje v samokolnico, kateri je snel kolo, vanjo pa zavil težek kamen in še Peterček in Janeček sta sedla gori za breme. Hudi čede je kar pihal, ko je utiral pot okoli štale in naprej do kozoleca in mimo ulnjaka še do kašče. Naj tudi on malo pomaga, da bo "sveta družina lažje našla pot do betlehemske štalice".

Minila je sveta noč in sveti dan, minil je tudi Sveti Štefan, ki je imel ta posebni pomen, da so otroci tisti dan pojedli slaščice iz božičnega drevesca. Potica je pa bila tedaj v "trugi pri mizi", seveda samo ona dva dni, da smo jo jedli po mili volji... Kako bi torej ne bili veseli spomini na vesele božične praznike.

Ko je prišel spet "sveti večer", ki se je skoro tako slevno obhajal kot novemu letu kot k svetemu dnevu, je spet pihal čede in spet moral utreti gaz, ker je med tem nov debel sneg zapadel. Bilo ga je visoko čez meter.

"Debela zima", so rekali ljudje. To bodo imeli denarja tisti, ki se bodo ta predpust vzel. In so se menili veliki ljudje, kje bo "ohcet" ta predpust.

Bile so polne mize v tistih prazničnih dneh in smo jedli ne le rožičeve, temveč celo "evebovo" potico... Gotovo ne bom nikoli več tako dobre potice videl, zakaj vem, da je niti doma ne zajo več speči tako dobre... seveda zato, ker do tedaj sem pač malo takega poznal, kar je bilo dobro v ustih, ker doma se je jedlo ne zato, da bi človek stregel glavo, temveč zato, da se je človeku dalo, kar je bilo telesu potrebno; ne tako kot moderac kuharice, ki z "izbranimi jedili" zelo uspešno kvirajo želodec.

Toda niso bile polne vse mize. Za tiste svete dneve se je že dobila dobra duša, ki je poskrbela tudi za siromaka.

"Na Tonca, nesi k Rezjanki, da bodo tudi tam nekaj praznikov imeli". In so ji dali v kušarico velik kos

rožičeve potice, pol hleba belega kruha in še dvebove lep kos.

Rezjanka je bila uboga vdova, ki je imela pet samih drobnih otrok, kateri so malokdaj pokusili kaj boljšega kot koruzni sok. Skrbna mati, ki je bila v delavnih letnih dneih dnarica, je vselej zvečer prinesla domov dve veliki peti kruha, ki si ga je prihranila za otroke.

Tisti kruh je sušila in s koruznim močnikom je bil tisti suhi kruh skoro edina hrana za siromašno družino celo zimo... In vendar so bili malokateri otroci tako zdravih lic in veselih oči, kakor rezjankin Tonček, 10 leten, pagavec, katerega je vsa vas rada imela. Pa tudi drugi otroci so bili pridni in priljubljeni. Nič niso imeli tiste nevoščljivosti, kateri z revščino rada skupaj živi. Največ zato, ker je bila njihova bajta tam daleč v "gmajni" in so otroci le malo vedeli, da kje drugje kaj boljšega jedo, še več pa zato, ker so dobri sovaščani tudi za to družino vedno imeli odprto srce. Saj niso nikjer imeli "kolin", da ne bi nekaj prašička prišlo tudi k Rezjanki.

Posebno okrog božiča so jim pošiljali dobrih stvari celo obilico, tako da je koruzna moka čakala nedotaknjena, ker je bila vedno kaka krvavica na mizi, pa tudi kos mesa, pljuča ali jetra... Kadar so sovaščani dobro živeli, tedaj so tudi rezjankini imeli vedno kak dober prigrizek. Toda, kmalu bo prišel post. Prihranjenega denarja je skrbna mati malo imela, ker je bilo treba za božič otroke obleči in obuti. Ne bo s čim kupiti koruzne moke!

Skrbelo je Rezjanko in svojo skrb je potožila tudi Turkovemu Štefanu, ki je bil star fant, znan sicer kot burkast godec a prav dober človek. Marsikak grošek je stisnil v roke malemu Tončku, katerega je včasih poslal naj mu prinese "štangico" tobaka.

"Mati, nič ne jokajte. Bom pa jaz nekaj naredil. Prav ljubi se mi letos. Če je vam prav, bova šla s Tončkom koledovat."

"Koledovat"... se je začudila Rezjanka. "S Tončkom? Saj nima 'ramonik' in igrati tudi ne zna in nočem da se nauči postopaštva."

Tistega nič ne skrbite. Kar vreče mu pripravite. Dve naj vzame. Eno za fižol eno pa za oves, pa boste vide-

li, da vam ne bo žal.

Skrbelo je Rezjanko. Štefanu je zaupala, toda njen Tonček ni za tak pota. Debel sneg, hud mraz, ljudje pa vsake sorte. Toda kaj bo, če si kako ne pomagajo, ker bo kmalu prazno v vseh kotih in bo celo peč ostala mrzla.

Minilo je novo leto, tudi Tri Kralje so že zapisali na vsa vrata. Samo pri Rezjankinih ne, ker niso imeli krede. S snegom jih je pač napisal Tonček, toda tisti niso hoteli ostati na vratih, zato je pa vse okrog vogla popisal G+M+B, da ne bi njihove hiše zgrešili, če pridejo tam mimo.

Po Kraljih sta bila namenjena Štefan in Tonček v kolednike.

Zgodaj tisto jutro je že udaril ob podboje Štefan, da si otrese prah. Kar ustrašila se je Rezjanka, kdo da lomasti okrog vogla.

"Si že tukaj! Saj Tonček še ni nič jedel. Še zavrelo m."

"Bo že jedel. Tukaj imate pa še za vas," tako je rekel in potegnil iz žepa v papir zavito. Bil je velik kos kuhanega piščeta in belega kruha.

Naj se Tonček kar hitro obuje in malo poje, pa greva. Ker pot bo dolga. Samo nič ne bodite zanj v skrbeh. Boste že videli, da vam ne bo žal.

Tonček je bil pa kar tik-tak gotov in še lačen ni bil, tako zelo se mu je mudilo. Saj je vse božične praznike zahajal k Štefanu in se je učil na harmoniko in je že marsikatero pesmico znal zaigrati.

Skozi viseče brezje, med zasneženimi smrekami sta korakala naša dva kolednika. Tonček z vrečami, Štefan s harmoniko. Onstran gozda se je že odpirala jasa. Ob potoku so stale Vode. 5 hiš je bilo. Štefan je nategnil harmoniko. Tonček je pa zapel:

Poslušajte vi ljudje,
Sveti Jožef v mesto gre.
Sveti Jožef in Marija
gresta v mesto Betlehem.

"Koledniki gredo" so zavriskali otroci. Peterček je kar debelo pogledal, ko je videl Tončka. Kar z njima je hotel in Janček tudi.

Komaj so jima depvedali, da se zanj to ne spodobijo, ker to je samo za revne ljudi, ki gredo tako zato, da si naberejo kaj, da ne bodo umrli v trdi zimi. V Rupci pa ni treba imeti skrbi. Pri Rezjanki bodo pa kmalu lačni.

Kadar prideta nazaj, se pa le o-

glasita, ti bom že kaj dala Tonček, da ne boš prišel prazen domov, tako so mati naročili Tončku in ga poklicali naj poje skodelico kave. In kako mu je šla v slast Tončku. Saj take dobre stvari v bajti niso nikoli niti poduhali. Kje bi dobili denar za sladkor in za kavo.

Šla sta dalje v Brezje, Lanišče, Zabrdo...

"Koledniki, koledniki!" so leteli povsod otroci skupaj. Pa so se kar čudili in stremeli, ko je prijel tudi Tonček za harmoniko in zaigral in zapel: Majhna sena bila, piške sem pasla, piške so čivkale jaz pa sem rastla...

Bili vajeni, da bi kdaj Štefan koledoval. Pa so kmalu razumeli zakaj gre in Tonček je začel kar hitro toliko stvari nabraniti, da ni mogel več nesti s seboj in je prečil vrečo na posodo, polno pa pri njih shranil.

Pri Bregarjevih so mu vrgli dva svinjska kremplja v vrečo, Brinova mama je dala debel svinjski rep, pri Tepkovihi so mu prinesli en pehar suhih krljev, drugo so mu pa dali po eno ali dve velnici ovsa ali fižola.

Tonček je bil v zadregi, kaj naj z vsem naredi, ko pa je imel samo dve vreči: eno za oves, eno pa za fižol.

Ne bodi no tak, ga je podučil Štefan. Saj se ne bo stoplo v vreči. Doma boš pa imel čas, da boš zbral svinjske kremplje od ovsa in fižola.

"Na Tonček", je prinesla Brnica lep in rdečih jabolč, da boš tudi Minkici in Pepku in Nežici kaj dobrega prinesel, tol pa ti pojej". Stisnila mu je v roke vrnica bel štrukelj, da se je Tončku kar sice smejala. Še čudno, da ni pozabil reči "Bog lonaj".

Tako je pel in igral na harmoniko. Tonček mu dan, da je kar pozabil na utrujenost. Ko pa je dvignil spet vrečo, da gre naprej, je videl Štefan, da ne more več nikamor. Pograbil je eno vrečo in čez čas je moral vzeti pod pazduho še poba, ker ni mogel več skakati po luknjasti gazi, ker se je med tem že sneg do obra zmehčal.

Tako sta koledovala Štefan in Tone oni predpust. Ne več kot tri dni. Pa saj je bilo dovolj, ker je Tonček nabral 6 vreč polnih, s katerimi je prinesel domov ne le potrebno, temveč tudi veliko veselja.

Le kdo bi mogel popisati radost, ki so jo imeli otroci, ko so se jim prismejala iz vreče okrogla jabolka,

sladki krlji in suhe kruške. In veselje, ki ga je imela mati, ko je jemala iz vreče svinjske kremplje in repe.

Otroci so imeli pa tudi mnogo dela, ker so morali zbirati fižol iz ovsa. Še je dobrih ljudi na svetu je Rezjanka hvalila Boga, ko je poslala, kako ljubeznjivo so jih sprejemali kolednike, kadar je Štefan povedal zakaj sta prišla.

"Kaj bom tebi dala Štefan, ki si bil z mojim Tončkom tako dober," je skrbela Rezjanka.

Ničkaj mi boste dali mati. Saj sem imel lepega časa sedaj in nisem prav nič zamudil, pa marsikatero veselo urico preživel in pa dobro delo sem napravil, ki ga mi bo plačal Bog. Vi mati pa le za svoje otroke skrbite, da bodo dobri in pridni. Pa Boga zahvalite, ker vidite, da tudi na vas ni pozabil. Meni pa niste dolžni nič, ker je vsak pošten človek dolžan pomagati tistemu, ki po nesreči in brez lastne krivde pade v pomanjkanje in potrebo.

Ti Tonček pa le glej da boš rad ubogal, ker ne bi maral biti jaz kriv, da bi se razvadil in sprdil. In je Štefan rekel z Bogom in grede še zapel in zaigral na harmoniko:

"Nesrečna zima mrazi me, mrazi me, mrazi me

In dolgo proč ne spravi se, spravi se ovbe...

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

7. jan. Maša za Ido Mavec na Paternalu.

14. jan. Maša na Avellanedi.

Molitve vselej ob 4.30 uri pop. na Paternalu.

Sveti Trije kralji so zapovedan praznik. Spomin, ko so se prišli poklonit novorojenemu Zveličarju prvi zastopniki paganskih narodov, ki so vsi pričakovali Odrašenika. Saj je ostala v ustnem izročilu vseh narodov davna prerokba, da bo prišel v svojem času Odrašenik, ki bo prinesel na zemljo mir.

Slovenske službe božje tisti dan ne bo.

Janez Hladnik

Trgovina čevljev
BELTRAM
Vsakovrstna izbira čevljev in copat.
Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljencec

Nadaljevanje 169

Mar se Klarisa ni zanašala nanj? Mar ni upala, da jo bo on, Gianettino, rešil in odpeljal iz njene strašne ječe.

Kje pa je ostal njen rešitelj? Kaj se je zgodilo z njim?

Človek, od katerega je Klarisa pričakovala rešitve, je ležal to noč v naročju neke druge žene, na nje nih prsih je pozabil Klariso, — ta druga žena pa je bila krvna sovražnica lepe, rdečelase žene, katero je vrgla v Petro-pavlovsko trdnjavo.

Gianettino pa je moral neprenehoma misliti na carico Katarino, na tisto prekrasno in zapeljivo ženo, ki ga je očarala. — In gondolier ni več mislil na Klariso Pineberg. — V njegovem sreču ni ostalo ničesar več, razen trohice sočutja za nesrečnico.

Pozabil je na prisego, pozabil je, da ji je obljubil, da ji bo večno zvest, — pozabil je na sladke trenutke ljubezni v Benetkah. — Klarisa je izginila iz njegovega srca.

Njegov vranec je dirjal po široki cesti, kakor da bi ga podile pošasti in tako je Gianettino v neverjetno hitrem času prijezdil iz Carskojega sela do Petrograda.

Ko pa je prispel do obale reke Neve, se mu je zdelo, da gleda pred seboj razburkano morje, ne pa reko.

Neva je šumela, valovi so se zagajali kvišku, — veter je šibal razburkano gladino, nastajali so vrtinči, — ni bilo ladje, ki bi se drznila ob tem viharju iz pristanišča.

Gianettino pa ni premišljeval, dal je znamenje, od druge strani obale pa so v tem trenutku potisnili splav, katerega so vodili vojaki, ki so bili oblečeni v kozaške uniforme.

Gianettinu se je zdelo kot praveati čudež, da je prispel ta brod srečno do njegove obale.

Gianettino skoči s svojega konja

in stopi na brod, — za vsako ceno je moral priti v ječo.

Bilo pa je dobro, da je bil spreten krmar.

Ko je prispela ladja do sredine reke, je prišla v vrtnice in če bi ne bilo Gianettina, bi za vedno izginila v globini.

Gianettino iztrga vojaku krmilo iz rok in začne s svojo nenavadno močjo in spretnostjo krmariti; rešil je ladjico nevarnosti, ki ji je pretila.

— Poslušaj, prijatelj, — se obrne sedaj Gianettino k vojaku, — ali bi mi lahko povedal, kje se nahaja vodna celica Petro-pavlovskje trdnjave, — ali bi jo lahko videl od zunaj?

— Vodna celica? — odvrne vojak.

— Povem vam lahko, gospod, pokazati pa vam je ne morem, ker leži pod površino.

— Pod površino Neve? — vzklikne Gianettino. — To mora biti vendar strašna ječa. Raztolmačite mi, prosim vas, kako je to, da ne prodre v to celico ovoda?

— Celica nima okna.

— Nima okna? Odkod pa dobiva jo ubogi jetniki, ki so zaprti v tej celici, potrebni zrak?

— Zrak prihaja skozi odprtino, ki vodi do prvega nadstropja.

— Ali pa morda veste, kdo se nahaja sedaj v tej celici.

— Kolikor se spominjam, odgovori vojak, — se nahaja tam samo neka jetnica, — njenega imena pa vam pri najboljši volji ne morem povedati.

Gianettino pa tega tudi ni potreboval.

Prav dobro je vedel, da je bila nesrečna jetnica tista, ki jo je nekoč ljubil in oboževal, — nesrečna Klarisa Pineberg, najlepša žena na svetu.

Katarina jo je zakopala globoko pod površino Neve, zakopala jo je v ječo, kakršne ni imela takrat v Evropi nobena država več in iz katere ne bo nikdar več prišla.

Ne, ne, v njegovem žepu se je na-

hajalo pismo, s katerim se bo vsaj malo zboljšal Klarisin položaj.

To povelje mu je samo treba pokazati poveljniku Petro-pavlovskje trdnjave in poveljnik bo moral takoj poklicati jetnico, rešiti jo bo moral iz mokrega groba in ji dati boljše celico, kjer vsaj ne bo prežala na njo strašna smrt.

Z neverjetno spretnostjo se je Gianettinu posrečilo, da je pripeljal brod na drugo obalo.

Valovi so ga zgrabili in ga skoraj vrgli na kopno.

Isočasno pa je Gianettino opazil, da proti vodi zidu Petro-pavlovskje trdnjave in da bi se ta zid lahko vsak hip porušil.

Kaj bi bilo potem z nesrečno Klariso, ki se je nahajala za tistim strašnim zidom.

Gianettino je hitel, da bi čimprej prišel k poveljniku, ni smel izgubljati časa, kajti vsak trenutek bi postal lahko usoden za nesrečno jetnico.

Toda iGianettino je moral skozi mnogo sob, govoriti je moral z marsikaterim uradnikom, preden so ga peljali k poveljniku Petro-pavlovskje trdnjave.

Sedaj je stal naposled ves premočen pred njim.

Poveljnik je bil star gospod s sivo brado.

Oblečen je bil v domačo obleko, sedel je pri svoji pisalni mizi, pil je čaj in kadil cigarete.

V njegovih udobni in topli sobi bi nihče ne verjel, da besni zunaj takšna nevihta.

— Javili ste mi, — reče poveljnik Gianettinu, — da mi prinašate pismo Njenega Veličanstva carice Katarine.

— Da, gospod poveljnik, — odvrne gondolier ter potegne iz žepa pismo in ga izroči staremu gospodu.

— Gospod poveljnik, to pismo govori o ujeti in zaprti grofici Klarisi Pineberg, — je dejal gondolier — ki se nahaja v tako zvani vodni ce-

lici Petro-pavlovskje trdnjave.

— Ah, o tisti ženi, ki jo je izročil knez Orlov?

— Tako je!

Njeno Veličanstvo carica se hoče pokazati milostljivo, sklenila je, da bo odprla vrata tiste strašne celice in da bo preselila nesrečnico v drugo celico, ki je manj nevarna in ni tako strašna.

Pristavljam pa še, da bo v kratkem prispel nalog o popolni pomilostitvi.

Gospod poveljnik bo torej storil prav, če bo postopal z jetnico čim obzirnejše.

Poveljnik je začudeno zmajal z glavjo.

To, kar mu je pripovedoval ta človek je nasprotovale vsemu, kar je doslej slišal o Klarisi Pineberg in se ni ujemalo z nobeno nalogo, katero je dobil do sedaj.

Zapovedali so mu, naj postopa z jetnico čim bolj kruto in da je na noben način ne sme osvoboditi iz vodne celice, — z eno besedo, dobil je nalog, ki se v svojem bistvu ni prav nič razlikoval od smrtni obsodbe.

Sedaj pa ga je carica preklicala? To se poveljniku ni zdelo ničesar nemogočega, kajti dobro je poznal Katarino in njene muhe, ki so prinesle že marsikateremu jetniku rešitev.

Kljub temu pa se je zelo čudil.

Vzel je pismo.

Pečati so bili pravilni, poleg tega pa je odkril še tajno caričino znamenje, po kateremu je videl, da je to pismo pisala Katarina sama.

To znamenje je ruska carica spreminila vsake tri mesece, poznali pa so ga samo Katarina, grof Panin in poveljnik Petro-pavlovskje trdnjave; to znamenje pa je obstajalo v tem, da se je nahajal v žigu čisto majhen križec.

Poveljnik premotri pečate še enkrat.

— Izvolite sesti, gospod, — reče stari poveljnik in ponudi Gianetti-

nu stol. — Brez dvoma ste se utrudili.

— Utrudil sem se, gospod poveljnik, — odgovori Gianettino, — zunanaj besni silna nevihta, — priti iz Carskojega sela v Petrograd pač ni bila malenkost.

Gianettino sede na stol, katerega mu je porudil poveljnik Petro-pavlovskje trdnjave.

— Da, nočoj besni strašna nevihta, — zamrmra visoki uradnik in vzame nož, s katerim je začel previdno odpirati caričino pismo. — Kdor nočoj ni prisiljen oditi na cesto, ostane rajši doma. Človek bi niti psa ne spodil na cesto.

Spodaj v vodni celici mora biti strašno; ob takih nevihtah prodira po navadi voda v celico, toda upam, da ne bo narasla tako visoko, da bi se jetnici kaj zgodilo.

— Uboga Klarisa! — zamrmra gondolier Gianettino, ko je slišal te besede.

Napram jetnici je čutil neskončno sočutje.

Poveljnik pa je medtem pazljivo čital caričino pismo.

Gianettino ni opazil, kako se je starec s sivo brado zdrzil in kako ga je pogledal.

— Ali veste, kaj piše v tem pismu? — ga vpraša poveljnik, ko je nekaj časa molčal.

— Vem, — odvrne Gianettino, — Njeno Veličanstvo je bilo tako milostljivo in mi je povedalo vsebino pisma. Jaz sem namreč rojak nesrečne Klarise Pineberg, radi tega sem prispil carico Katarino naj nesrečnico pomilošči.

— Ali pa vam je Njeno Veličanstvo obljubilo pomiloščenje? — je vprašal poveljnik in motril Gianettina.

— Ni mi sicer obljubila popolnega pomiloščenja, — odvrne gondolier, — sklenila pa je, da jo bo najprej rešila iz vodne celice in da jo bo preselila v katero drugo celico, ki ni tako nevarna.

Ob pozabljenem grobu

Sredi prostranega vaškega pokopališča je stal mogočen nagrobnik. Ljudje so hodili mimo in ga občudovali. Nekateri glasno, drugi molče. Prav blizu tega gosposkega nagrobnika je stal nizek lesen križ. Bil je že napol trhel in napis na njem je bil komaj še čitljiv. Ob tem revnem križu se ni ustavila nobena noga in ni ga občudovalo nobeno oko.

Vseh mrtvih dan se je bližal. Grob ob marmornatem spomeniku se je razkošatil v vsem svojem razkošju. Dva delavca sta nasula okoli njega droben, kakor sneg bel pesek, grob sam pa okrasila z najdragocenejšimi svečkami in venci.

Grob oh lesenem križu je ostal prazen. Nikogar ni bilo, da bi poplil z njega plevel in zrahljal trdo zemljo okoli križa. Niti ena svečka ni na dan Vseh svetih na njem gorela.

Ponoči, ko so zadnji ljudje odšli z božje njive, je marmornati spomenik nenadoma oživel. Ošabno se je vzpel pokonec in prezirljivo pogledal leseni križ pod seboj.

"Le kdo te je postavil semkaj?" je jezno izpregovoril. "V samo sramoto si mi. V kot med koprive in kamenje bi te morali zasadi. Takle beraški križ ne spada med imenitne nagrobnike."

Leseni križ se je ves žalosten stisnil vase in pohlevno molčal.

Ob jutranjem svitu sta prišla na pokopališče oče in sin. Sinko je počukal očeta za rokav in rekel:

"Jej, očka, pogledj, kako je ta nagrobnik lep in ta križ grd!"

Oče je prebral napis na lesenem križu, prebral na marmornatem spomeniku ter rekel:

"Sinko, ta nagrobnik je res imeniten in lep za oči, a človek, ki leži v grobu pod njim, ga ni vreden. Nič dobrega ni storil v življenju. Bil je brezsrčen oderuh. Drugi so garali zanj, on pa je samo denar grabil na kup. Vse polno žrtv ima na

vesti."

"In kdo leži v tem grobu?" je radovedno vprašal sinko ter pokazal s prstom leseni križ.

"Tudi tega moža sem dobro poznal," je odgovoril oče. "Vse svoje življenje je dobrote delil, toliko dobrega je storil, da bi zaslužil spomenik iz samega zlata. Ali ljudje so ne-hvaležni. Pogledj, niti eden izmed tistih, ki jim je bil usmiljeni Samarijan, se ga ni spomnil na dan Vseh mrtvih."

Sinko se je zamislil. Potem pa je pobožal pozabljeni grob z ljubečim pogledom in rekel:

"Očka, daj mi denarja, da nakupim svečk in rož!"

Oče je neutegoma segel v žep in stisnil sinku velik kovanec v roko.

In glej: pol ure pozneje je bil pozabljeni grob pod lesenim križem ves posejan s pisanimi svečkami in belimi krizantemami. Lučke so blaženo gorele, cvetje je tiho podhrtevalo v vetru in breza žalujka, ki se je sklanjala nad njimi, je tiho šepetala, kakor da bi blagoslovljala neznanega dobrotnika pod seboj.

Stara ženica in razbojniki

V samotni hišici na obronku gozda je živela stara ženica. Nihče ni vedel, od kod je prišla in kako se je preživljala. Samo to so vedeli, da je na vso moč čudaška in da noče govoriti z živo dušo. Neznani popotnik, ki je priromal v bližnjo vas, je pravil, da je bila ženica včasih bogata in imenitna gospa. Imela je moža in sina, pa je izgubila oba. Mož ji je umrl, sina pa so poklicali v vojno, odkoder se ni več vrnil. Dolgo ga je čakala s hrepenenjem srcem, potem pa se je preselila iz mesta na deželo. Zdaj živi v samotni in skrbno hrani svoje bogastvo za sina, katerega še zmerom pričakuje. Tako je pripovedoval neznani po-

M. Kunčič:

Materina dušica

Veter jesenski zapel je v mrak žalostinko. Nemo ob grobu stojita oče in sinko.

Z zlatom je moralo dleto v kamen vklesati: Tukaj počiva ljubeča žena in mati.

Vrba žalujka otožno kamen objema, z listi drhtečimi boža ga krizantema.

Plamenčki sveč plapolajo, Janeček molči: "Mati, brez tebe ne bova srečna nikoli!"

Kakor golobček spustila dušica bela se je prav tiho nad njima in ju objela.

potnik.

Govorica o starkinem bogastvu se je širila od ust do ust. Nazadnje je prišla na uho razbojnikom, ki so strašili po tistih krajih. Sklenili so, da v mraku vderejo v hišo stare samotarke in ji poberejo vse dragocenosti.

Ženica je imela kaj čudno navado. Ljudi ni marala, zato pa se je kaj rada pogovarjala sama s seboj. Tisti večer, ko so se razbojniki priplazili do njene hiše, je kuhala žgance. Razbojniki tega niso mogli videti, ker so bila vsa okna zagrnjena in vrata dobro zaklenjena. Ženica je hodila sem in tja in venomer žlobudrala. Na stolčku zraven mize je čepel črn maček. Ko je videla, da je zadremal, ga je podrezala in zaklicala:

"Še večerjal nisi, pa že spiš. Čakaj, kmalu bodo žganci zabeljeni in lonček mleka dobiš povrhu."

Na te besede se je ročno zasukaala, vzela kuhalnico v roko in začela mešati žgance. Na štedilniku so se živahno cvrli ocvirki. Ženica je položila ponev na rob štedilnika in rekla:

"Kar dovolj ste se segreli!"

Ko so bili žganci zmešani, je vzela iz predala vilice. Obrisala jih je in zažlobudrala:

"Opoldne sem vas umila, pa ste že spet umazane. S takimi jaz ne maram jesti!"

Položila je vilice na mizo in stresla žgance na krožnik. Tudi med tem njen jeziček ni miroval. Ko je belila žgance z ocvirki je vsakemu kosu posebej prigovarjala:

"Ti, ki si velik, jih dobiš pet. Ti, ki si manjši, jih dobiš štiri. Ti največji, jih dobiš kar šest. Ti imaš pa dva dovolj!"

Razbojniki, ki so stali pod oknom in poslušali, so ob teh besedah prebledeli. Prvi se je splazil od hiše poglavar in obstal v senci bližnje smreke. Bil je neznansko čemeren in slabe volje. Jezno je zarenčal nad starejšim razbojnikom:

"Ti si pa res dobro poučen, ti! Natvezel si nam, da živi starka čisto sama v bajti. Zdaj pa smo slišali vsi, da živi v bajti najmanj šest ljudi. Zastonj je naša pot. Šestim ne bomo kos. Pa tudi če bi bila starka sama, bi nam trda predla. Ta vražja babnica je takšna klepetulja, da bi s svojim vriščanjem spravila pokonci vse vasi naokrog. Slišali ste, da v bajti nihče drug ne pride do besede. S takšno klepetuljo ni dobro česenj zobati."

Ta čas, ko so se razbojniki pred hišo posvetovali, je maček v kuhinji ježno šavnil po muhi, ki mu je brenčala okoli smrčka. Ženica je to videla in ker so ji bile muhe v veliko nadlogo, je bojevito zakričala:

"Kar po njih! Kar po njih!"

Razbojniki so bili prepričani, da jih je starka opazila in nahujskala nauje oborožene hlapce. Tega so se

tako prestrašili, da so pri priči vzeli podplate pod pazduho in jo popihali čez drn in strn. Nikoli več si niso upali prikristi tja. Tako je stara samotarka še vnaprej mirno živela v svoji hiši na obronku gozda.

OTROŠKA

— Mamica, ali je res, da ljubi Bog skrbi za nas?

— Da, sinko moj!

— In, ali je res, da otroka prinese štoklja?

— Tudi to je res.

— No, kaj pa nam je potem treba očeta?

OBIŠČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

Sporočam Vam, da imam v zalogi najmodernejšo blago za POMLAD in POLETJE

Pridite k meni, kjer boste najboljše postreženi.

GARMENDIA 4947 Buenos Aires La Paternal

Poveljnik se zamisli.

— Da, res je, kar pravite, — odvrne poveljnik in počasi vstane s svojega stola.

Potem pa spravi čarlično pismo v žep.

— Njeno Veličanstvo carica Katarina je zelo dobra, pa je tudi zelo pametna. Ostanite samo še nekaj trenutkov tukaj, gospod, posušite si pri kaminu svojo mokro obleko, ker ste jezdili ob tem slabem vremenu iz Carskojega sela, jaz pa bom med tem časom izdal vsa potrebna povelja.

Uradnik odide iz sobe. Gianettino sede h kaminu. Premočenemu telesu je toplota do bro dela.

149 POGlavJE
Za večno nem

Jei je premišljevali, — lotilo se ga je kesanje.

Kako podlo se je obnašal napram Klarisi!

Kaj se je zgodilo z njim, odkar je zagledal lepo Katarino, odkar je padel v mreže te zapeljive in hudobne žene.

Odpotoval je iz svoje domovine, prišel je v Rusijo, da bi osvobodil ljubljeno Klariso, ženo, kateri je pripadal in za katero je bil pripravljen žrtvovati tudi življenje.

Nikdar ni niti pomislil na to, da bi si katera druga žena mogla osvojiti njegovo ljubezen.

Prepričan je bil, da bo vedno ljubil samo eno ženo, — da bo njegovo srce bilo vedno samo za Klariso.

Sedaj pa se je ujel v mreže te žene, postal je nezvest svoji ljubljeni. Klarisa je trpela v strašni ječi, mislila je samo nanj, verovala je v svojega Gianettina on pa je je tako prevaral in poteptal njeno ljubezen.

Mar ne vpije takšno prešustvo po maščevanju?

Ali bo Bog dopustil takšen greh? Mar ne bo kaznoval takšnega zločina?

Kakor vsi Italijani, tako je bil tu-

di Gianettino zelo pobožen — in ta pobožnost se je premnogokrat spremenila v praznovornost, — bil je namreč prepričan da zasluži vsak greh primerno kazni.

Vest pa mu je očitala velik greh. Oh, če bi bil v tem trenutku poleg njega kakšen duhovnik, da bi se mu izpovedal in si olajšal svojo vest!

Gianettino je sklenil, da bo odšel naslednjega dne v cerkev in poiskal kakšnega božjega služabnika in se mu izpovedal.

Glava mu je lezla vedno globlje med ramena, njegove oči pa so vedno bolj strmele v ogenj.

Naenkrat pa je zaslišal, da so se odprla vrata.

Gianettino se zdrzne.

Ali je Bog že izpolnil njegovo željo?

Na vratih je stal duhovnik!!

Gianettino vzklikne pridružen.

To je bil majhen, suh človek, oblečen v črno meniško haljo, okrog pasu je imel zavezano vrv, na kateri je visel molek.

eMnih je potegnil kuto preko glave, izpod katere je gledal blede in ozek obraz, ki je bil zelo resen.

Majhne in temne oči so se svetile — Oprostite, — reče menih, — kakor dva žareča oglja.

iščem poveljnika Petro-javlovsko trdnjave. Mar ga ni tukaj?

— Pravkar je odšel! — odvrne Gianettino, — da bi izvršil neko povelje Njenega Veličanstva carice.

— Počakal ga bom, — reče menih. — Ali dovolite, da sedem poleg vas? V kaminu veselo plapolajo ogenj, toplo in lepo je tukaj, zunaj pa besni strašna nevihta.

Kakor da bi nevihta hotela potrditi njegove besede, je v tem trenutku strašno zagrmelo in veter je odprl okno.

Gianettino skoči k oknu, da bi ga zaprl. Prizor pa, ki se mu je nudil, je bil tako strašen, da se je Gianettino opotekel.

To ni bila več Neva, ki je nekoč

tekla okoli trdnjave, to je bilo razburkano morje, — šumelo je in tulilo, valovi so se dvigali in se zaganjali kakor da bi hoteli podreti mogočno stavbo.

Gianettino se vrne h kaminu.

Zopet je sedel k menihu.

— Kdo ste, častiti oče? — vpraša Gianettino. — Ali ste vedno tukaj ali pa vas je morda samo slučaj pripeljal semkaj?

— Jaz sem duhovnik te ječe, — odvrne menih, — opravljam svojo službo, tolažim jetnike, pridigujem jim o svoji veri, dajem jim poguma, da ne obupajo in pričakujejo milosti pri Bogu, če je niso mogli najti pri ljudeh, poleg tega pa spremljam tiste, ki morajo na žalostno pot proti morišču da tam umro.

— Žalostna služba, častiti oče! — reče iGianettino. — Vi vidite mnogo gorja in trpljenja.

— V enem dnevu vidim več gorja, kakor drugi ljudje v desetih letih, — odvrne duhovnik. — Toda če se ne motim, dragi prijatelj, — v niste Rus, temveč človek iz južnih krajev?

— Jaz sem Benečan, častiti oče, — reče Gianettino. — Jaz sem eden izmed gondolierjev, ki jih je carica Katarina poklicala v Carskoje selo.

— Carica, — reče menih zamolklo, — pametna je in mogočna, pa je kljub temu velika grešnica, kakršni smo vsi.

— Pa tudi ti, sin moj, — nadaljuje menih z močnejšim glasom, — tudi ti si grešnik pred Gospodom, to čitam iz tvojih oči. Tvoja nedolžnost je že zdavnaj uničena, tvoja duša pa je polna čuvstev, ki so grešna.

Sedaj se Gianettino ni mogel več premagovati, pokleknil je pred duhovnika in razburjeno zašepetal:

— Grešil sem, častiti oče!

— Zakaj pa si ne olajšaj svoje vesti? Zakaj se odkritosrečno ne skasaš? Zakaj ne pripogneš svojega tilnika pred Bogom, zakaj se ne ponižaš? — vpraša duhovnik Gianettina.

— Ah, sedaj vidim, da me ni slučaj pripeljal v to sobo temveč da me je sam Bog poslal semkaj, da bi slišal tvojo izpoved in ti dal odvezo.

— Izpovedal se bom, — izpovedal!

— vzklikne Gianettino. — Svojo dušo bi si rad očistil pred Bogom. — Težek greh je legel na mojo dušo, obremenil sem si vest, toda bojim se, da mi ga Bog ne bo odpustil!

— Bog odpusti vse, če se grešnik iskreno kesa! — vzklikne redovnik. — Zato se izpovej, gondolier, in si olajšaj svojo vest.

V čem si se pregrešil?

Govori resnico, sin moj!

— Prišel sem v Rusijo, — začne Gianettino s potrjim glasom, — da bi osvobodil jetnico, ki se nahaja v vodni celici Petropavlovsko trdnjave.

— Ah, — tista Klarisa Pineberg, tista italijanska grofica? Njo misliš? — vpraša redovnik.

— Da, častiti oče. V moji domovini mi je bila Klarisa zaročenka, moje srce je pripadalo njej, ležal sem ob njenih nogah premnogokrat je počivala v mojem naročju, dala mi je vse, kar more dati žena možu, ki ga ljubi.

— Ti si torej vedel za njene veleizdajske namere?

— Vedel sem!

— Ti si ji torej pomagal?

— Pomagal pa ji nisem, častiti oče, — šele zadnjo noč sem zvedel, da se namerava s Katarino boriti za ruski carski prestol.

Tisto noč so jo ujeli.

Odpeljali so jo na rusko vojno ladjo, ko pa sem jo zopet videl, se je nahajala na dnu ladje, okovana in zvezana.

Takrat sem ji prisegel, da jo bom osvobodil in da bom rajši umrl, kakor pa da bi jo prepustil kruti carici Katarini.

V Rusijo sem prišel, da bi jo osvobodil.

Carica Katarina, je potrebovala gondolierje, zame pa je bila to ugod-

na prilika.

Slučajno se mi je posrečilo, da sem prevažal carico po jezeru v Carskojem selu. To je bilo nocoj.

— Nocoj torej — hm, — nadaljuj!

— Carico Katarino sem odpeljal na jezero, vozil sem jo okoli tistih skrivnostnih skal, ko pa sem se prepiral, da sva sama z mogočno carico rusko, da ni nikjer človeka, ki bi mogel pričati ali pa ji prihiti na pomoč, sem ji grozil s smrtjo in ji dejal, naj si izbere: Ali osvoboditi Klariso in je popolnoma pomilosti ali pa bo izdihnila v globini jezera!

— To je bil velik greh, sin moj, — reče redovnik, — carici si grozil s smrtjo, carici, ki vlada tolikim milijonom ljudi, — oh, sin, le s težkim sreem ti lahko odpustim ta greh.

— Oh, kako bi bil srečen, če bi bil to moj največji greh, — vzklikne Gianettino, benečanski gondolier.

Jaz pa nisem izpolnil svoje grožnje.

Iz divjega sovraštva se je porodila ljubezen, — hrepenenje, — carica — jaz — o Bog, ne vem, kateri izmed naju je kriv!

Obsodi me, častiti oče — reci mi, da bom prišel v pekel, ko bom umrl! To noč sem počival v naročju carice Katarine!

Duhovnik si potegne svojo kuto čisto na obraz, tako da Gianettino ni mogel videti, kako so se izpreminjale njegove poteze.

Gondolier je zdrknil čisto na tla. Sedaj je ležal pri menihovih nogah.

Niti ganiti se ni upal. — Bolelo ga je, da je radi lepe carice izdal Klariso, da se ji je tako podlo izneveril. Naenkrat pa zasliši, da je nekaj zaropotalo.

Ko je dignil glavo, je videl, da je odšel redovnik.

Gondolier vstane.

Božji služabnik mu torej ni dal odveze, temveč je skoraj neslišno odšel iz sobe! (Dalje prihodnjé)